

OBIR: lesovina bi bila rešitev

vendar slabo kaže

nt
naš tednik

LETO XXXXI.

Številka 27

Cena 8,— šil.
(3000 din)

petek,
7. julija 1989

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Kakšna bo bodočnost Obirja? Direktor Obirja dipl. inž. Feliks Wieser, direktor Slovenija papir Miro Varšek in župan dr. Dieter Haller so govorili z delavci.

MLADA KEL ustanovljena

Na zborovanju preteklo soboto pri Šoštarju v Globasaniči je mladina ustanovila Mlado KEL, ki jo pojmuje kot samostojno in avtonomno politično strukturo v okviru samostojnih list koroških Slovencev.

Po ustanovitvi pa so v OPEN-AIR koncertu nastopili pred 500 obiskovalci „Novi fosili“.

Več o občnem zboru na strani 2 in 3.

Mirno, kakor da so že na pogrebščini svojih delovnih mest, se udeležijo v sredo, 5. 7. 1989 popoldne delavci in nastavljeni tovarne OBIR zborovanja, na katerem jih predsednik obratnega sveta za nastavljenca, Schlibar, predsednik Slovenija papir, Miro Varšek, direktor tovarne, Feliks Wieser, zastopnika sindikata, Wurzer in Winkl ter župan Haller seznanijo s položajem tovarne in izgledi za njen obstoj.

Uvodoma Schlibar delavce informira o dveh razgovorih delavcev in sindikalistov z deželnim glavarjem in pove, da ta gospod vso krivdo vala na lastnika Slovenija papir in njenega šefa (Varška) imenuje pred njimi celo „sroteja, ki agira za druge“. Haider projektu lesovine na Rebrci v bistvu ne daje veliko šanz in delavcem obljublja pomoč 130 milijonov šilingov, sindikatu pa zahtevajoče predlaga, naj nemudoma predlo-

ži „socialni paket“ za delojemalce. Zastopniki sindikata to ogorčeno zavrnejo, ker se niso prišli pogovarjati o uničenju delovnih mest, temveč o njihovi ohranitvi.

Na zborovanju se izkaže, da lastnika dosedanje postopanje in ravnanje koroških politikov z njim sploh ni izučilo. Varšek še naprej — in do zadnjega — zaupa Haiderju, češ, da so jim koroški politiki dali besedo, da bo produkcija

lesovine na Rebrci možna. Te besede = obljube — pa so v bistvu bile zapisane v oblake in najkasneje neokusni „srotej“ bi Varška moral vreči iz utvar. Varšek je prepričan, da bo Leicam sodeloval pri lesovini, čeprav mora zvedeti, da ima Haider nasprotno informacije in je z njimi seznanil tudi delavce.

Varšek prizna, da je lastnika stečaj v Magdalenu docela zbeagal, vendar pa ima Slovenijapapir toliko sredstev, da bo gradnja lesovinske produkcije možna. Seveda pa naj bi dotlej bila možna produkcija celuloze. To pa je odvisno od državnega tožilstva, ki se mora sedaj ukvarjati s kavzo produkcije celuloze pri Obirju. To posebej poudari direktor Feliks Wieser. Našemu tedniku pa Varšek potrdi, da se Slovenijapapir ne bo dala izriniti z avstrijskega tržišča in da tudi lokacij tu ne bo opustila.

Kar pa zadeva lesovino, se Miro Varšek sklicuje med drugim tudi na finsko študijo Exono, ki ugotavlja, da bi produkcija lesovine po postopku CTMP na Rebrci bila tudi gospodarsko zelo opravičljiva, posebno pa iz ekološkega vidika.

V razpravi v bistvu le Peter Kuhar (damoklejev meč izseljevanja nad prebivalstvom), Fr. Švarc (nismo poceni delovna sila za druge kraje) in V. Tonitz (nam grozi takojšnja ukinitve, premirni smo) skušajo sodelavce zbuditi k akcijam, a Schlibar in sindikalisti jih le mirijo, jim obljublajo pomoč, sploh pa krivijo lastnika, da je premalo napravil za ohranitev delovnih mest in obstoj podjetja v dolini reke Bele, kjer zdaj vsi zelo zaskrbljeno gledajo v bodočnost.

(Več o Obirju na str. 4/5)

GLAVNI
UREDNIK
SILVO KUMER

Komentar

Mladinsko delo je v slovenski narodni skupnosti v zadnjih letih kar precej zaspalo, le od Katoliške mladine so prišli še spodbudni impulzi. Tistih, ki naj bi menda združevali slovensko mladino, danes ni več nikjer, pa čeprav jih še zaznamo na marsikaterem vabilu kot soprireditelje, papir je pač trpežen.

Nezadovoljstvo med slovensko mladino je postalo prav v zadnjih letih vedno večje. Na eni strani mladina politično ni bila več dobro organizirana, na drugi strani pa bi rada mnogo povedala in kritizirala in sooblikovala — toda kje?

Glasna ni bila samo glasba — mladina za „glasnost“!

Na zborovanju Mlade KEL je mladina izrazila svoje težnje in predstave o bodoči poti slovenske narodne skupnosti. Zato so ustanovili tudi Mlado KEL, ki naj bi res združevala vso slovensko mladino in spremenila pasivno vlogo mladine v aktivno sodelovanje in soodločanje. Mladina je s konkretnimi predstavi in z veliko zavzetostjo že na prvem zborovanju stopila pred javnost in dejala, da hoče krepiti samozavest in narodno zavest slovenske mladine, hoče pa na vsak način tudi izoblikovati samostojno politično pot v okviru samostojnega političnega volilnega gibanja.

Državnozborski poslanec si je vzel dopust v parlamentu in je prišel na to zborovanje. Zvečer, po zborovanju na koncertu „Novih fosilov“ se je pomešal med mladino in se dolgo z njo pogovarjal.

Po številnih diskusijah je dejal, da je prepričan, da na zborovanju ni le glasba glasna, ampak da bo mladina tudi politično vsebinsko zelo glasna, kar pa on kot poslanec posebno pozdravlja in v polni meri podpira. „Glasnost“ torej v bodoče tudi v slovenski narodni skupnosti, upamo, da bodo naši politiki zdaj bolj odprli svoja ušesa naši mladini.

Mlada KEL ustanovljena: pasivno vlogo mladine hočemo

„Sami oblikujemo svoj jutri“, pod tem geslom je na ustanovnem občnem zboru MLADE KEL mladina izrazila, da hoče s svojimi lastnimi idejami in željami sooblikovati politično dogajanje v naši narodni skupnosti in v deželi sploh. Ustanovni občni zbor je bil vsekakor popoln uspeh, po zelo zanimivi vsebinski razpravi so mladinci izvolili prvo predsedstvo Mlade KEL, ki bo iz svojih vrst izbralo predsednika.

Pri Šoštarju v Globasnici se je zbralo preteklo soboto 54 mladih, ki so iz lastnega nagiba, iz zanimanja in iz želje po političnem soodločanju v naši narodni skupnosti ustanovili Mlado KEL, ki bo samostojna in avtonomna politična struktura v okviru samostojnih list koroških Slovencev.

V preteklosti je mladina bila vedno bolj nezadovoljna z odločitvami na naših političnih odrih, večinoma pa se je protest proti temu izrazil le v pasivnosti, nekatere mladinske organizacije so menda ravno zaradi tega obstale le več na papirju.

Mladi na zborovanju v Globasnici pa so bili mnenja, da „spor“ med mladimi in starimi naj ne bi bila več ovira za uspešno mladinsko delo v slovenski narodni skupnosti, zato se je treba po-

staviti sam na noge in sodelovati in aktivno soodločati. Mladi so se jasno izrekli za samostojno politično pot koroških Slovencev in za samostojne volilne nastope. Le tako bo možno tudi v bodoče delovati uspešno za razvoj in obstoj narodne skupnosti, ki naj bi nastopala tudi na tem področju v prihodnje bolj enotno in složno.

Poleg narodnopolitičnemu vprašanju pa se hoče Mlada KEL posvetiti tudi ekološkemu

Franc Wiegele in Dieter Antoni diskutirala o dvojezičnem šolstvu

Nezakonitosti tudi pri novem manjšinskem šolskem zakonu

Na povabilo socialističnih izobražencev, intelektualcev in umetnikov (BSA), sta spregovorila deželni šolski nadzornik Franz Wiegele in dr. Dieter Antoni o izkušnjah z dvojezičnim šolstvom na Koroškem. Dr. Dieter Antoni je koordinator za ukrepe pri novi ureditvi dvojezičnega šolstva. Nadzornik Franz Wiegele je v diskusiji, dne 27. junija 1989, v hiši Kelag v Celovcu najprej dal zgodovinski pregled dvojezičnega šolstva in obžaloval, „da se koroški pedagoški model ni uredničil“.

Nadzornik Franz Wiegele je tudi ugotovil, da je „kljub napetostim in različnim gledanjem ureditev bila dobro sprejeta“. Dejal je tudi, da ni dobil nobenih pritožb. Dr. Dieter Antoni pa je dejal, da si ne more predstavljati, da bi se otrok lahko hkrati naučil dva jezika. Govoril je tudi o „popolni preobremenitvi otroka pri dvojezični vzgoji“. Tej trditvi so ugovarjali tisti, ki so se svojčas učili v šoli hkrati oba deželna jezika.

Glede Wiegelejeve izjave, da ni nobenih pritožb na tem mestu

Na sliki: Franz Wiegele (l.), dipl. inž. Günter Strutz in dr. Dieter Antoni (d.)

samo to, kar se dogaja v ljudski šoli v Področju. V protokolu kontrolnega odbora je zapisano, da se poučuje tistih 6 otrok, ki so v Področju v četrtem razredu prijavljeni k dvojezičnemu pouku v prostoru, kjer so prej bila shranjena učila. Da bo bolj verodostojno, citiramo v originalu iz zapisnika s seje kontrolnega odbora, ki je bila 31. 8. 1988: „Aufgrund der Schüleranzahl für das Schuljahr 1988/89 (= Stand 55) treten raumbedingt insofern Probleme auf, als 6

Schüler, welche in der 4. Klasse zum zweisprachigen Unterricht angemeldet sind, im Lehrmitttelraum unterrichtet werden müssen.“ Samo toliko o ločevanju, ki je po novem dvojezičnem šolskem zakonu nezakonito. Po novem manjšinskem šolskem zakonu, bi se smelo ločevati šele, če je k dvojezičnemu pouku prijavljenih najmanj devet (!) učencev. Pa tudi z dvojezičnim poukom mnogi starši niso zadovoljni.

VG

spremeniti v aktivno soodločanje!

vprašanju, ki je konec koncev tudi tesno povezan z obstojem narodne skupnosti oz. našim življenjskim prostorom.

V ta namen je Mlada KEL povabila na zborovanje tudi drž. poslanca Zelenih Andreasa Wabla, ki je predaval in diskutiral o težnjah zelenega gibanja. Zavzetost mladih na zborovanju pa ga je vsekakor zelo presenetila in je izrazil željo, da bi tudi drugod v Avstriji mladina tako aktivno sodelovala. Strukture KEL in pomen samostojnega volilnega nastopanja pa je mladini predstavil drugi referent, tajnik KEL Miha Zablatnik.

Na zborovanju pa so mladi sprejeli tudi dve resoluciji v katerih se zavzemajo za obstoj tovarne Obir ter enakopravno podporo s strani dežele za slovensko Glasbeno šolo.

Ustanovitve Mlade KEL pa so se udeležili tudi številni predstavniki drugih mladinskih organizacij: Peter Rustija (podpreds. mla-

dinske org. evropskih narodnih skupnosti), Peter Gerdol (mladinska sekcija SSK), Tomaž Glažar (RK ZSMS), Marjan Podbnik (Zveza slov. kmečke mladine). Kot častne goste pa so mdr. pozdravili tudi drž. posl. Karla Smolleta, preds. NSKS dr. Matevž Grilca, tajnika NSKS mag. Marjana Pippa, dv. sv. Pavla Apovnika pred. KSOO Frica Kumra, zastopnika Slovenske demokratske zveze Antona Tomažiča in Petra Volaška, Andreja Klemenca (Zeleni Slovenije), Huberta Budaja (Zeleni Koroške) in številne druge.

Predsedstvo Mlade KEL:

Franč Jožef Smrtnik, dipl. inž. Hanzl Čertov, Tone Starman, Bernard Sadovnik, Bojan Wakounig, Hanzl Dragaschnig, Marko Gregorič, Angelika Mlinar, Franci Krušič, Zalka Kuchling, Sonja Kert, Hanzl Tomažič.

Nadzorni odbor Mlade KEL:

Pavli Zablatnik, Peter Krivograd, Mario Podrečnik.

Občni zbor informacijskega centra

Pretekli petek je v Zagorski Cogrštofu na Gradiščanskem bil občni zbor Informacijskega centra avstrijskih narodnih skupin. V poročilih je bilo rečeno, da je IC v veliki meri zastavljene cilje tudi uresničil. Težišče delovanja v pretekli poslovni dobi je bilo vprašanje dvojezičnih otroških vrtcev. Študiji o pravnem položaju je sledila analiza trenutnega položaja, primerjava situacije na mednarodni ravni in končno še seminar o dvojezičnih otroških vrtcih. Sad tega dela je bil zakonski osnutek, ki ga je državni poslanec Karel Smolle letos predložil parlamentu. Posredna posledica delovanja IC pa je tudi zakon o dvojezičnih otroških vrtcih na Gradiščanskem.

Drugo težišče dela pa je bilo vprašanje televizijskih oddaj v jezikih narodnih skupin in v povezavi s prvim uspehom na tem področju podelitev publicistične nagrade generalnemu intendantu ORF-a. Nadalje je IC pripravil parlamentarno delo Karla Smolleta v vprašanih narodnih skupin, izdelal vrsto vprašanj ministrom in skrbel za informacijo javnosti o potrebah in željah narodnih skupin.

Vprašanji otroških vrtcev in ORF-a bosta tudi v bodoče v središču delovanja IC. V zvezi z zakonom o dvojezičnih otroških vrtcih na Gradiščanskem je občni zbor sprejel resolucijo, v kateri zahteva namesto prijavnega odjavni princip, povečanje obsega dvojezične vzgoje in dokaz o obvladanju jezika narodne skupine za vzgojiteljice. Pri ORF-u bo šlo predvsem za formuliranje predlogov za oblikovanje dodatnih deset minut pri televizijskih oddajah za narodne skupine, ki jih bodo uvedli naslednje leto, za upoštevanje tudi madžarščine pri teh oddajah in za uvedbo radijskih oddaj v češčini za dunajske Čehe.

Tretje težišče delovanja pa bo projekt gimnazije narodnih skupin na Dunaju, ki naj bi bila odprta za Hrvate, Madžare in Čehe.

Karel Smolle je bil potrjen kot predsednik Informacijskega centra. V tajništvo bo prišlo do zamenjave: novi tajnik bo Hubert Mikel, doslejšnji tajnik, mag. Marjan Pipp pa bo prevzel tajništvo NSKS. Gradiščanske Hrvate v odboru zastopa mag. Zlatka Gieler, Madžare prof. Ludwig Szebereny, dunajske Čehe pa Heinrich Brazdil.

MI V PARLAMENTU

Smolle: Ne za pristop k EGS

Pretekli teden je vsa Avstrija diskutirala o znanem „pismu EGS“, v katerem sporočajo Bruslju, da se zanimajo za pristop k EGS. Sklep v parlamentu so sprejele velike stranke, odločno nasprotujejo zeleni. Glavni govornik proti pristopu je naš poslanec Karel Smolle, ki se je še posebej izkazal v veliki razpravi pretekli teden v parlamentu.

Kakor smo poročali, sta se v dunajskem parlamentu srečala tudi madžarski zunanji minister Gyula Horn in naš poslanec Karel Smolle.

Nad 50 govornikov se je pretekli četrtek javilo k besedi k eni sami točki dnevnega reda: parlament je trinajst ur (!) razpravljalo o pristopu k EGS. Prvič je televizija prenašala razpravo v živo — vendar le en del: od 9. do 17. ure, to pa je bil gotovo tudi vzrok za velik naval diskutantov, nekateri so seveda po večkrat spregovorili, tako da so našli točno 83 diskusijskih prispevkov. Toliko o številkah, ki morda kažejo, da zahteva parlamentarno delo tudi dobro mero fizičnih naporov.

O vsebinski razpravi ne mislimo poročati, saj je velik del naših bralcev spremljal debato ob televizijskih zaslonih. Le toliko: naš poslanec Karel Smolle se je odrezal kar dobro, saj so več ur razpravljali posebej o njegovem prispevku — od kanclerja Vranitzkega, preko zunanjega ministra Mocka in finančnega ministra Lacina, tja do poslancev Ermacora in Fischerja. Zanimivo je, da finančni minister nikakor ni zanikal trditve Smolleta, da stane samo pristop k EG 16 milijard šillingov, pa čeprav ga je Smolle ponovno pozval, da naj zanika to trditev?

Poglejmo tudi, kako so Smolletov nastop ocenili drugi. Vodilni dunajski dnevnik „Standard“ daje Smolletu najvišje ocene in piše med drugim dobesedno: „... als eifriger und emotionsgeladener Zwischenrufer betätigte sich der Grüne Abgeordnete Karel Smolle. Er brachte des öfteren Farbe in die teilweise eintönig verlaufende Debatte...“

Smolletovo trditev pa so že potrdili izvedenci urada zveznega kanclerja. Smolle je namreč dejal, — njegove trditve so prinesle tudi v glavnih TV poročilih „Zeit im Bild“ — da bi ob pristopu k

EGS nastradala posebno obrobna področja na Koroškem in Gradiščanskem, tam kjer živijo narodne skupnosti. To pa so ta teden javno potrdili in smo jo lahko brali v vseh dunajskih listih.

Dolgo razpravo o pristopu so v parlamentu opazovali seveda tudi zastopniki tujih držav, med njimi je bil tudi ameriški ambasador Henry Gruenwald: „Vaši protiarگumentu so se mi zdeli še posebej zanimivi“, je dejal našemu poslancu ob sprejemu v ameriški ambasadi, ki so ga priredili tork na Dunaju.

Največ ugibanj v dunajski politični sceni trenutno sproža vprašanje, kako vidijo Sovjeti nevtralnost in pristop k EGS. Saj Sovjeti previdno molčijo. Bolj jih trenutno zanima zloglasni „Grenzland-jahrbuch“ FPÖ ter parlamentarno vprašanje Smolleta, ki ga je poslanec sprožil v tej zadevi. Pri našem poslancu so zaprosili iz sovjetske ambasade za obširno dokumentacijo.

Važno je, da si slovenski poslanec pridobi kompetenco v drugih vprašanih, ne samo manjšinskih. S svojim nastopom v veliki debati EGS si je pridobil nov ugled, kot odločen nasprotnik pristopa je tolmačil voljo velike večine našega ljudstva. Mednarodno priznanje pa tudi pomeni Smolletova izvolitev za podpredsednika interfrakcijske skupine za vprašanja Zapadne Sahare.

**Feliks Wieser: Večmili-
jonska kavcija za ohrani-
telev delovnih mest**

Na zborovanju v sredo je direktor Obirja, Feliks Wieser zbranim sodelavcem dal ponovno informacijo, da je Obir že leta 1985 vložil projekt za ekološko in tehnološko sanacijo podjetja. Predložen načrt je bil po mnenju strokovnjakov zrel za uresničitev, a je očitno postal magdalenska žrtve. Če danes Obirju očitajo, da kanala do Vogel za odvod odpadkov še niti graditi ni začel, potem je treba vedeti, da se lastniki (nad 100) branijo odstopiti zemljišča za kanal in da Obir niti vodno-pravne odredbe za gradnjo še ni dobil. Delavce je Wieser seznanil s predlogom tovarne, celulozo producirati tako dolgo, dokler ne bi stala naprava za pridelovanje lesovine (CMPT). Za to, seveda v primeru dovoljene oz. omogočene produkcije, pa se Obir obveže, da za vsako tono pridelane celuloze plača 1800 šil. kavcije, kar bi na mesec zneslo 3 milijone šil. Če bi projekt lesovine v teku osmih mesecev bil omogočen, bi denar šel nazaj v podjetje, če ne, pa bi ga dobili sodelavke in sodelavci Obirja. Ker je tovarna zadnja leta dobro poslovala, bi njena ukinitve bila gospodarska norija, kajti v tem času je bilo zbranih okoli 200 milijonov šilingov, ki jih bo podjetje investiralo v novo napravo. Trenutno ima Obir na zalogi lesa do konca leta, podpisane pa so še številne pogodbe. Wieser je sodelavce seznanil s proceduro ukinitve produkcije. O 130 milijonih, ki jih dežela ponuja prizadetim delavcem, pa Wieser meni, da so majhna vsota za ustvarjanje novih delovnih mest in bi bilo boljše, če bi jih investirali v že obstoječa.

Obir da ni bil vpleten v razgovore z Magdalenom, ampak je to Slovenija papir delala mimo njega. Sploh si je lastnik, tako Wieser, zapravljal vse zaupanje pri ljudeh in zato naj se potruditi, da ga bo ponovno pridobil, kajti delovna morala pri Obirju je velika. Kot legenda pa je zavrnil Wieser trditev koroških politikov, da je Obir na razgovore z njimi poslal le odvetnike. Prvega razgovora 9. 6. 1989 se Wieser ni mogel udeležiti, ker je bil v Pragi, sploh pa je prišlo vabilo šele dan poprej. So pa na tem razgovoru bili Wieserjev osební zastopnik tehnični direktor Haller, pravna zastopnika tovarne Lansky in Kakl in tudi kapelški župan Haller. Drugi "razgovor", tako Wieser našemu tedom, pa je bil le osební pomenek med dež. svet. Schillerjem in advokatom Lanskyem.

Še to: Schiller bi bil pripravljen sprejeti produkcijo celuloze do realizacije CMPT-projekta. Odvisno pa je to od vloženih načrtov in od državnega tožilstva, ki je sedaj pravno pristojno.

Franc Wakounig

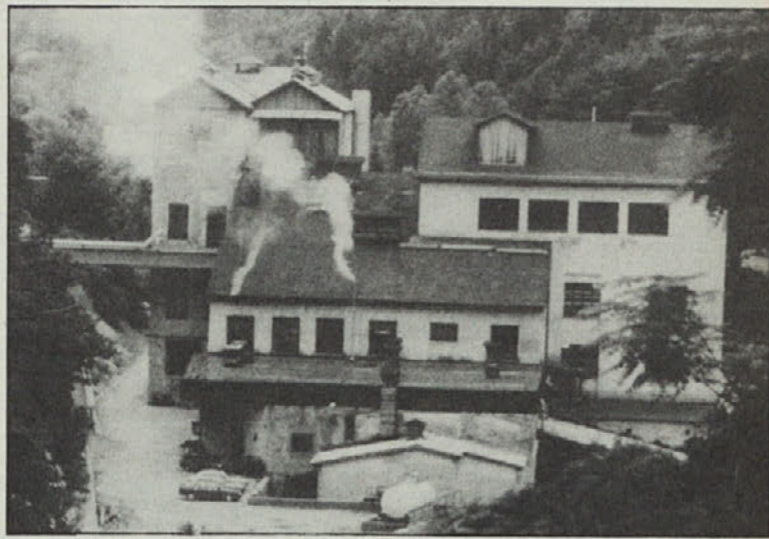
KOROŠKA POLITIKA ZAVOZILA OBE TOVARNI CELULOZE

Tovarna celuloze Obir je delovala 98 let. Stoletnice ne bo več dočakala, konec julija, najkasneje jeseni jo bodo zaprli. Vzrokov je več: neznosna ekološka situacija, katastrofalna gospodarska politika koroške deželne vlade, kratkovidnost lastnika podjetja, ne nazadnje pa tudi geslo nemškonacionalcev „Haltet uns von Kärnten fern Betriebe mit dem Titostern“. 220 delavcev bo stalo na cesti, to pa v regiji, ki je gospodarsko ena izmed najbolj nerazvitih in kjer je komaj možnosti najti nova delovna mesta.

PRAVNI POLOŽAJ

Pravni položaj je jasen. 21. 4. 1988 je koroški deželni glavar odobril gradnjo čistilne naprave za vodo, vendar z naklado, da je za gradnjo treba začeti do 31. 12. 1988. Tovarna Obir je prosila za podaljšanje roka in dejansko je deželni glavar podaljšal rok do 30. 6. 1988. Priziv tovarne Obir, v katerem je prosila za nadaljnjo podaljšanje roka do 31. 12. 1989, je minister za kmetijstvo in gozdarstvo 28. 6. 1989 zavrnil. Za nadaljnje podaljšanje roka bi namreč bili potrebni tehtni razlogi, upravno sodišče pa je že večkrat odločilo, da težave pri financiranju, na katere se je tovarna Obir sklicevala, niso takšen tehten razlog. Odločitev je pravomočna, možna je samo še pritožba pri upravnem ali ustavnem sodišču, ki pa tudi ne bi privedla do podaljšanja roka.

Kaj to pomeni? Tovarna Obir bi s 1. 7. 1989 morala pričeti z gradnjo čistilne naprave za vodo. Če tega ni storila, potem od tega dne naprej ne sme več voditi odpadkov v Belo, brez tega pa obratovanje ni možno. Tovarna Obir torej od 1. 7. 1989 naprej deluje ilegalno. Če tovarne ne bodo zaprli prostovoljno, lahko obratovanje uradno ukinejo. Deželni svetnik za varstvo okolja Schiller je napovedal sledeče postopanje: najprej bodo Obirju poslali pismo in vprašali, če so že začeli z gradnjo nove tovarne. Če tega niso storili, bo uvelodil postopek za zaprtje tovarne. To bo trajalo nekaj tednov.

Pojavlja se argument, da bi morda lahko le še našli kakšno politično rešitev. Vendar to ni verjetno. Če recimo Schiller ne uvede postopka za zaprtje tovarne, se sam izpostavi nevarnosti, da bo kaznovan — in tega gotovo ne bo storil. Poleg tega ima vsak možnost, da zoper tovarno Obir pri državnem tožilstvu vloži tožbo zaradi prekrška po kazenskem zakonu o zaščiti okolja, ker brez dovoljenja spušta nečističene odpadke v Belo — organizacija Greenpeace je to že storila. Direktor tovarne Obir Feliks Wieser se gotovo ne bo izpostavil nevarnosti, da bi namesto tovarne zaprli njega.

VARSTVO OKOLJA

Iz ekološkega vidika je celo prav, da tovarno Obir zaprejo. Sicer je Obirju uspelo na zadovoljiv način rešiti problem onesnaževanja zraka, z novimi filtri so skoraj popolnoma odstranili emisije žveplovega dioksida, ki povzroča umiranje gozda. Ni uspelo pa rešiti problema onesnaženja vode. Pri beljenju celuloze s klorom nastajajo klorirani ogljikovodiki, ki pri Obirju nečističeni grejo v Belo. To so dolgožive, po naravni poti le počasi odstranljive strupene snovi. Med njimi: kloroform, ki škodi jetra, ledvice, srce, živčni sistem in povzroča raka. V lekarni potrebujete pri kupovanju strupni list, pri beljenju celuloze s klorom brez strupnega lista gre par sto kilogramov kloroforma dnevno v vodo; klorovi fenoli, ki povzročajo genetske škode in raka; in pa dioksin, strup, 50.000 krat tako strupen kot ciankali, ena izmed najbolj strupenih snovi, kar jih poznamo.

Preden po naravni poti razpade, mine več ko tisoč let.

Bela je danes najbolj umazana in najbolj mrtva reka na Koroškem. Iz tovarne Obir v Belo gre toliko odpadkov, kot jih sicer povzročajo 1,7 milij. ljudi — Dunaj nima toliko prebivalcev. Če se povsod drugod zavzemamo za varstvo okolja, seveda tudi pri podjetjih na dvojezičnem ozemlju ne smemo delati izjeme.

Celulozo znajo danes beliti tudi brez klor, na Švedskem npr., je beljenje s klorom prepevidano. Podobno, ekološko čisto tovarno, namerava Slovenija papir na Rebrci zgraditi kot alternativo k obstoječi tovarni.

**PROJEKT NOVE TO-
VARNE — ZGODOVINA**

Vodstvo tovarne Obir se je seveda zavedalo ekoloških problemov. Leta 1985 so predložili projekt, ki je predvideval sanacijo okolja, povišanje kapacitete in popolnoma novo gradnjo tovarne. Seveda bi bil takšen projekt drag. Upravičeno je Obir upal, da ga bodo podprli v podobni meri, kot so to delali pri drugih avstrijskih tovarnah celuloze, npr. Pöls ali Frantschach. Upravičeno predvsem zato, ker je tovarna Obir tedaj bila in je še danes gospodarsko zdravo podjetje, ki dela z dobičkom. Žal se je tedaj zgodilo, kar najbrž nihče ni pričakoval.

**MAGDALEN IN
FRÜHBauer**

Tovarna celuloze Magdalen pri Beljaku je tedaj bila močno deficitarno in popolnoma zastarelo

podjetje. Človek bi mislil, da je iz ekonomskega in iz ekološkega vidika treba to podjetje enostavno zapreti. Pa je nastopil takratni namestnik deželnega glavarja Frühbauer in začel skrbeti za subvencioniranje podjetja. Po vrsti pravno nadvse kompliciranih konstrukcijah je tovarna Magdalen prešla v last dežele, dežela sama je nekaj časa bila eden od najhujših onesnaževalcev okolja, dobička pa še zmeraj ni bilo. Dokler ni dežela kot lastnik podjetja ta teden napovedala stečaj: 1,2 milijarde šilingov je šlo po Dravi, nadaljnja usoda tovarne pa ni jasna. Če postavimo v račun, koliko ekološko čistih delovnih mest bi se s tem denarjem dalo ustvariti, ravno v Beljaku, ki je dober kraj za podjetja, ostane samo ena beseda v mislih: blazno.

**SLOVENIJA PAPIR —
ZMERAJ PREPOZNA**

Zaradi Magdalena dežela za Obir seveda ni imela več denarja. 130 milijonov proti 1200 milijonov zveni malo. Namesto, da bi rešili gospodarsko zdravo podjetje v področju, kjer ni drugih delovnih mest, je Koroška raje metala denar v podjetje, ki je, kot se zmeraj bolj kaže, bilo že od vsega začetka zgubljeno. Namesto, da bi rešili 200 delovnih mest, grozi 400 brezposelnih.

Slovenija papir 1985 s takšnim razvojem seveda ni mogla računati. Kljub temu pa ostanejo očitki. Prvi: Slovenija papir do danes ni dokazala, da ima potreben denar. Drugi: Magdalen je še pred nekaj leti bil poceni naprodaj. Lahko bi ga kupili, zaprli in takorekdo prisilili deželo, da pomaga Obirju. Da je vsak računal s tem, da bojo Magdalen tako in tako zaprli, je sicer res, ni pa opra-

vičilo, ker je pač prišlo drugače. Tretji: če je Slovenija papir vedela, da nima dosti denarja za novo tovarno celuloze (in to bi morala vedeti, ko je dežela prevzela Magdalen — subvencije v isti višini za Obir bi vsakega politika stala glavo — in tudi zato, ker dočela za varstvo okolja še zmeraj niso zadovoljiva; v nekaj letih bo moralo priti do zaostritve, potem pa bi bile potrebne še dodatne investicije), zakaj ni prej predlagala alternativnega projekta. Predlog za proizvodnjo lesovine so vložili šele letos, pri triletnem gradbenem času pa je to vsekakor prepozno, ker bi Obir, tudi če bi podaljšali rok do konca leta, ne mogel tako dolgo obratovati.

Kljub vsej kritiki, ki jo je moral slišati, se danes kaže, da je imel državni poslanec Karel Smolle prav, ko je jeseni predlagal, naj se Obir polagoma zapre in se začne z načrtovanjem alternativnega projekta. Tedaj je še bilo zadosti časa, danes pa grozi nevarnost, da ga bo zmanjkalo tudi za alternativni projekt.

**HALTET UNS VON
KÄRNTEN FERN . . .**

Polomija je skoraj popolna, popoln pa je tudi uspeh nemškonacionalne politike. Ko je Slovenija papir 1979 prevzela Obir, je Haider skupno s Heimatdienstom zahteval „Haltet uns von Kärnten fern Betriebe mit dem Titostern“. Sedaj mu je uspelo. Tudi SPÖ z Ambrozijem na čelu na vsem lepem plava na Haiderjevi liniji in ima razumevanje za zaprtje Obirja, ko da bi bila druga stranka, ki se je tako vehementno in s tolikšnimi sredstvi zavzemala za Magdalen. Znano je, da je Slovenija papir zadnje čase mislila na udeležbo pri tovarni Magdalen. Po stečaju lastnika — dežele — ji preostane samo še možnost, da Magdalen

kupi. Kaže, da tega finančno ne bo zmogla. Haider je torej uspešno zboksals Slovenijo papir iz Koroške, na vprašanje, od kod bo sedaj dobila za Slovenijo potrebno celulozo, je težko odgovoriti. Še pikanterja ob robu: deželni glavar Haider je pristojen tudi za kmetijstvo. Lep kmetijski referent je to, ki, ne da bi trzil, pusti na cedilu kmete, ki so prodajali les tovarni celuloze.

PROJEKT CMPT

Ostane projekt izdelave lesovine po CMPT postopku. Je to podobna stvar kot izdelava celuloze, le ekološko čistejša, bolj kvalitetna in še bolj poceni povrh. Tudi za kmete bi se ta projekt splačal, ker bi lahko les prodajali po boljši ceni. Računajo, da bi lahko na leto dobili 20 milijonov šilingov več.

Načrt je sledeč: še ta mesec hoče Slovenija papir predložiti študijo o projektu, z gradnjo bi začeli sredi naslednjega leta, obrat pa bi začel delovati leta 1992. Deželni glavar Haider je seveda že govoril nekaj o tem, da je projekt še nedozorel. Stavi se vprašanje, kako je znal v enem samem dnevu spoznati, da je nedozorel projekt, za čigar načrtovanje tehniki potrebujejo mesece.

**DEŽELA MORA
OBIRJU NADOMESTITI
FINANČNO IZGUBO**

Leto 1989 bi za tovarno Obir bilo rekordno leto. Dobiček bi Slovenija papir seveda investirala v gradnjo novega podjetja za izdelavo lesnine. Če bo Obir, kot vse kaže, moral zapreti, grozijo težave tudi pri financiranju tega alternativnega projekta. Izdelava lesovine je skorajda edina možnost za večje podjetje v tej regiji, ohranili bi lahko 90 delovnih mest (130 bi

jih seveda kljub temu morali poslati ali v penzijo ali pa v brezposelnost). Če dežela torej dejansko hoče ohraniti delovna mesta v dolini Bele, bo morala tovarni Obir nadomestiti izgubo, ki jo bo utrpela zaradi zaprtja tovarne.

**KAKŠNE ALTERNATIVE
PONUJA DEŽELA?**

Haider kot alternativo ponuja naselitev tehnoloških podjetij. Dovoljeno je vprašanje, kako naj delavci iz tovarne celuloze na vsem lepem presedlajo na visoko tehnologijo, ko pa nimajo primerne izobrazbe. Podjetnika, ki bi se priselili v Železno Kaplo, bo težko najti, občina bo verjetno obsojena na turizem. Koliko škode bojo utrpeli kmetje in posredno vsi podjetniki regije (ker pač brez denarja ne moreš kaj kupiti), se komaj da oceniti. 130 milijonov, ki jih dežela ponuja v pomoč regiji, je vsekakor premalo. Kar je potrebno, je radikalen preobrat v koroški gospodarski politiki, ki se že desetletja koncentrira na trikotnik Celovec-Beljak-Šentvid. Gospodarsko slabo razvito dvojezično ozemlje že desetletja prejema samo drobtinice. Kmet iz Železne Kaple se ne more vsak dan voziti 50 km na delo, odseljevanje iz dvojezičnega ozemlja ni naraven pojav. Asimilacija koroških Slovencev ni samo posledica nemškonacionalnega pritiska, temveč vsaj v tolikšni meri tudi posledica zgrešene gospodarske politike. Naj si bo namerno ali ne: če ne bo hitro prišlo do sprememb, nam grozi uresničitev veleniške zamisli o dvojezičnem ozemlju kot turističnem paradizu za bogate Nemce, brez lastne gospodarske moči in brez lastne identite.

Rudi Vouk

**Nagradi J. Messnerju in L. Pušenjaku
Za ZSO in NSKS le „kladivi“**

Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ je pretekli petek podelila res posebne vrste nagradi in „podgradi“, kakor jih je imenoval član skupine dr. Miha Vrbcinc. Za zasluge za lepo in pravilno slovenščino sta dobila prof. Janko Messner in mag. Lojze Pušenjak v obliki majhnih klešč. Prof. Messner je dobil nagrado za prispevke v oddajah celovškega radia, kjer opozarja na jezikovne napake, Lojze Pušenjak pa za vzorno lektoriranje „Nedelje“.

Že omenjeni „podgradi“ oz. kladivo je pa skupina „Slovenščina, moj jezik“ podelila slovenskima osrednjima političnima organizacijama, ker se sicer med seboj pripravata v slovenščini, s predstavnikoma deželne vlade pa ne. Kladivi sta sprejela Franc-Jozef Smrtnik za NSKS in dr. Marjan Sturm za ZSO. Oba predstavnika sta sprejela kritiko in sta dejala, da se bosta osrednji organizaciji v prihodnje še bolj resno zavzemali za uporabo slovenščine in v javnosti in v medsebojnem občeuvanju. Silvo Kumer

Železna Kapla je praznovala zlato mašo gospoda Štefana Messnerja

V Kapli smo s praznovanjem Heminega jubileja povezali praznovanje zlate maše gospoda Messnerja.

Kdo bi mogel popisati misli in atmosfero, ki smo jo doživeli ob župniku, ki je 39 let svojega življenja delal v kapelški župniji. Morda je Srečko Kosovel z besedami: „Pravim ti, brat: bodi močan, delaj in te ne morejo uničiti, delaj in stremi za tem: uresničiti jasno resnico najglobljih spoznanj,“ — izpovedal en del tistega, kar smo praznovali in občutili.

Svečano je zvenela pesem „Zlatomašnik bod pozdravljen“, ki jo je zapel cerkveni zbor pod vodstvom Joška Wrulichja. Nemški zbor mu je zapel pesem „Lobet den Herrn“. Mladinski zbor je prepeval pod vodstvom Monike Novak. Krista Grubelnik in Mihaela Pasterk sta mu vsaka v svoji materinščini v pesmi povedale čestitke. V imenu župnijskega sveta je Gabrijela Novala čestitala slavljencu in mu želela vso moč za bodočnost. Župan dr. Haller je izrekel pozdrave in čestitke v imenu vseh kapelških občanov.

Domači župnik je prebral zahvalno pismo škofa dr. Egona Kapellarija, v katerem mu je izrekel vso zahvalo in ga imenoval kot zelo potrpežljivega trpečega kristjana, kot posebno pričo za evangelij v današnjem času.

Stavili smo si vprašanje — kakšen bo naš JUTRI. Leta 1939 se je gospod zlatomašnik po novi maši pri Božjem grobu podal v svoj posebni jutri. Zanj so se uresničevale besede prve Mojzesove knjige: „Pojdi iz svoje dežele in svoje rodovine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo bom pokazal . . . in bodi v blagoslov.“ Drugo svetovno vojno je doživljal na Švedskem in se nato sme vrniti domov. Z vsemi močmi je sooblikoval obraz Železne Kaple: farna cerkev, romarska cerkev pri Devici Mariji v Trnju, podružniške cerkve v Št. Lenartu in Šmarjeti se kažejo v najlepši luči. Vsi, ki prihajajo v Kaplo, občudujejo lepo urejeno pokopališče.

Od leta 1980 naprej pa je, če smemo uporabiti svetopisemske besede, farni družini v „poseben blagoslov“. Odložil je staro kolo, s katerim se je vsa leta vozil — zamenjal ga je z vozičkom. Kaplški farani vedo, da jih spremlja, župnik trpin, z molitvijo in voljnimi prenašanjem težke bolezni.

V živo je padla beseda nedeljskega evangelija: „Kdor hoče hoditi za menoj, naj vzame vsak dan svoj križ in hodi za menoj . . .“

Kaplčani Vam kličemo: hvala Vam gospod župnik — zlato mašnik: Bog Vas živi, naj Vam da poguma in moči v bodočnosti!

Katoliška mladina izvolila tri enakovredne predsednike

Na svoji zaključni seji delovnega leta Katoliškega mladine, so voditelji mladinskih skupin izvolili novo vodstvo. Sklenili so, da bodo vsi trije predsedniki enakovredni. Za predsednico je bila izvoljena Uli Potočnik iz Žvabeka, za predsednika Rupert Gasser iz Bilčovsa in Pepi Polesnig iz Vogrč.

Staremu vodstvu (Anica Ressmann, Tomaž Moschitz, Marko Jernej) so se navzoči zahvalili za bogato delo v prid mladini po farah. Na seji so mladinci pohvalili nadpoprečno letošnjo dejavnost Katoliške mladine. Pozitivno so mladi ocenili projekt iniciativne skupine „Slovenščina moj jezik“. Katoliška mladina pa je v minulem delovnem letu vabila na pet centralnih prireditev in vrsto

srečanij po dekanijah in farah.

Na seji je bil tudi sprejet koncept za mladinski kulturni festival, ki bo od 23. 9. do 24. 9. v Celovcu. Srečanje naj bi bila manifestacija vseslovenske mladine iz Slovenije, Primorske, Zdomstva in Koroške. Predvidene so okrogle mize, gledališke predstave in stojnice. V obliki hearinga se pa ponuja pogovor z deželnim glavarjem Haiderjem. Za kulturno bogat sklepni spored so skrbeli skupina „4J“, Jani Kovačič, Polde Bibič, Jerica Mrcel in Iztok Mlakar.

Za zaključek je bilo na seji rečeno, da bo prav posebno treba v bodoče nagovoriti tudi starejše mladince, ki še niso našli potrebe po duhovnosti in domovini v Cerkvi.

ČESTITAMO

Absolventka slovenske gimnazije v Celovcu **Angelika Reszter** iz Radiš je na salzburški univerzi končala študij teologije in geografije. Mladi mag. iskreno čestitamo.

Amaliji Glinik iz Gradič nad Suho za 80-letnico. Številčnim čestitkam se pridružujeta tudi EL-Suha in uredništvo Našega tednika.

Gospe **Mariji Lamprecht** iz Podgrada pri Škocijanu želimo vse najboljše za minuli 83. rojstni dan.

V Št. Vidu ob Glini je obhajal svojo 85. obletnico **Alojz Perne**. Zvestemu bralcu Našega tednika kličemo še na mnogo leta.

Ciril Rudolf na Bistrici pri Pliberku — 86. rojstni dan.

Marija Paulič v Remšeniku — 73. rojstni dan in god.

Franci Uršič iz Loč — 50-letnico.

Marija Mlečnik na Zgoranjem Kotu v Selah — 80. rojstni dan in god.

Marija Perč in **Heinz Kronawetter** sta minulo soboto stopila pred poročni oltar.

10-letnico mašniškega posvečenja obhaja **Mirko Rakovnik**, župnik v Selah.

Helmut Grilc in **Barbara Pavše** sta minulo soboto sklenila zakonsko zvezo.

Dekan dekanije Šmohor, **Johann Walcher**, je te dni obhajal 50 let mašniškega posvečenja.

Vsem iskrene čestitke.

Kotmara vas: pohod po okolici

Najbolj je vse skrbelo, kako bo kaj vreme; se bo sveti Peter pokazal dobre volje in dal vsaj suho vreme, če že sonca noče pokazati, ali pa bo morda lilo kakor po navadi, kakor iz škafov. Bila je nedelja, 2. julij 1989. Zjutraj se je nasmehnilo sonce.

Zbrali smo se po drugi maši pred šolo in se z nekoliko zamudo spravili na pot. Pred Prebljami smo jo zavili v gozd in malo počili pri Ovčičevi kapelici. V Čahorčah sta nas čakali že prvi postaji. Družini Kulnik in Prušnik-Iskra sta nas gostoljubno sprejeli, tako da si je vsak mogel privezati dušo. Glavna postaja je bila pri Šiminču v Šmarjeti. Pečene klobase, čevapčiči in druge dobrote niso privabile samo udeležencev pohoda, marveč tudi marsikaterega soseda. In tako je tudi prav. Zaradi tega so „Gorjanci“ pred leti tudi začeli s takimi pohodi v kotmirško okolico. Vsi so bili dobre volje. Celo sveti Peter jo je pokazal, kajti vreme se je držalo. Predsednik „Gorjancev“ Emil Muri je počastil tudi oba lanska maturanta Natašo Iskro in Herberta Rulitza ter letošnjo maturantko Vesno Wakounig in jim izročil spominska darilca. Odrasli so v prijetnosti pokramljali, mladi in najmlajši pa so se lahko nadvigali po travniku.

Vsega prijetnega je prehitro konec. Preden je vsak šel na svoj dom, so se nekateri še ustavili pri Glažarju v Čahorčah.

Hvala vsem, ki so nas gostoljubno sprejeli, predvsem pa Šiminčevim. Drugo leto se bomo spet kje najavili.

Dekanijsko romanje v Šmohoru

Dekanijsko romanje dekanije Šmohor, 13. junija 1989, je bilo tudi po jezikovni plati nekaj posebnega. Tokrat je bilo to romanje po dolgih letih že drugič dvojezično. Vernike k Marija Turn je vodil župnik Georg Pichirner iz Trópolacha. „Očenaš“ je bil v slovenskem jeziku, prav tako del prošnji in pesmi. Diakon iz Celovca pa je zapel v slovenskem jeziku „Gospod usmili se . . .“.

200 let samostojne župnije Šentpavel

Šentpavel v Zilski dolini je majhna župnija. V teh dneh pa je praznovala 200-letnico samostojne župnije. Ob tem jubileju so se verniki iz Šentpavla spomnili tudi svojega rojaka, župnika na Radišah Ludvika Janka, ki je pred 60 leti v tej župniji obhajal novo mašo. Jože Kopeinig, slavnostni pridigar v nedeljo, 25. junija 1989, je v svojem nagovoru o Ludviku Janku orisal tudi žalostni narodnostni položaj. Medtem, ko je bilo tedaj še skoraj vse slovensko, sedaj pa v cerkvi te fare niti ene slovenske besede ni več slišati. Ob 200-letnem jubileju in 60-letnici mašniškega posvečenja Ludvika Janka pa je bilo po dolgih letih spet slišati slovensko besedo. Slovesnost so sooblikovali tudi Radiški fantje.

Birma v Melvičah

V soboto, 1. julija, je bila po osmih letih ponovno birma v Melvičah v Zilski dolini. Birmoval je generalni vikar Karl Heinz Frankl. Blizu 20 birmancev in birmank je prejelo sv. birmo.

Koncert na Brnci

SPD „Jepa-Baško jezero“, SPD „Dobrač“ in KKZ so v kulturnem domu na Brnci vabili na koncert. Sodelovali so tamburaški ansambel „Jepa-Baško jezero“ (vodi Erika Wrolich), mešani pevski zbor SPD „Dobrač“ (vodi Aleksander Černut) in kot gostje pevski zbor Kulturno umetniškega društva „Drago Vidoševič“ iz Bosankega broda (vodi Jospi Jerkovič). Pozdravne besede obiskovalcem tega koncerta je spregovoril Hanzi Urschitz, povezoval pa je Zvone Krznar.

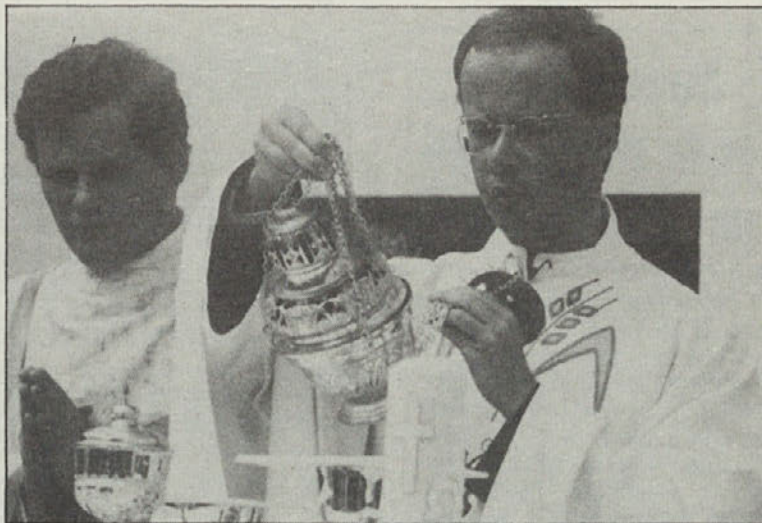
Galicija — občinska seja

Glavna točka minule občinske seje, ki je bila v torek, 27. 6. v Galiciji, je bila sklenitev finančnega načrta za pre- in dozidavo ljudske šole v Galiciji. Temeljita prenovitev ljudske šole bo predvidoma stala 14.500.000,— šil., finančni načrt pa je bil soglasno sklenjen.

Soglasno odklonil pa je občinski svet prošnjo podjetnika Gerharda Liningerja iz Laboda, ki namerava v bližini apnenega kamnoloma, na zemljišču lastnika Dolomitwerke napraviti vmesno odlagalnišče za z oljem napojeno zemljo, katero bi naposled sežgali.

Ker pa je moral pred kratkim domači podjetnik Tscherteu zaradi prevelike obremenitve okolja ukiniti produkcijo apna, je bil občinski svet jasno in soglasno proti temu nameravanemu odlagalnišču podjetnika Liningerja, ki bi še bolj onesnaževalo okolje.

Še ena novica iz Galicije. Priljubljeni in dolgoletni zdravnik dr. Emil Smolnig je pred kratkim šel v pokoj. Njegovo prakso pa je v ponedeljek, 3. 7., prevzela mlada zdravnica dr. Ana Schwarz. Galičani želimo, da bi bila nova zdravnica prav tako uspešna in priljubljena, kot njen predhodnik, kateremu velja iskrena zahvala.

Novomašnik Robert Katnik je spregovoril dvojezično

Nova maša Roberta Katnika na Bistrici na Zili

Se postaviti na stran šibkega in ogroženega

Prijazna vas Bistrica na Zili je bila za več kot 24 ur v središču pozornosti krške škofije. Robert Katnik je v teh urah praznoval svojo novo mašo, delil novomašni blagoslov in spregovoril nemške in slovenske besede. Novomašni oltar pred župniščem in mogočni stolp bistriške cerkve sta bila kulisa neštetim prijateljem in vernikom, ki so prišli v nedeljo, 2. julija 1989, da soobhajajo novo mašo Roberta Katnika.

Tudi simbolika je bila bogata. Za oltarjem platno, na katerem so kelih, kruh, grozdje in riba. Med navzočimi verniki tudi deklice v beli praznični obleki. Pod košatim drevosom pa miza. Na njej kruh in vino, okrog mize pa pari v zilski noši, ki s temi darovi pred darovanjem pristopijo k oltarju.

Johannes M. Popp in Janko Krištof, sta bila novomašna pridigarja. Popp je izpovedal zahvalo vsem, „ki so molili, in vsem, ki so novomašniku postavljali zapreke. Brez teh zaprek ni poklicanosti.“ Med drugim je Popp dal novomašniku na pot tudi, da mora zmeraj misliti na soljudi, „kajti toliko jih je obupanih“.

Janko Krištof je novomašniku Robertu Katniku dejal, da ne sme obstati. „Obstati pomeni prenehati zo-

reti. Zoreti pomeni obstajati venomer na poti iz znanega v neznano in iz neznanega v znano.“ Krištof je omenil tudi to, da se je Robert Katnik naučil slovenščine. „Pri tem si se dobro zavedal, da na Koroškem, ko si mnogi prizadevajo slovenski jezik pozabiti in ga izbrisati, to pomeni več kot se le naučiti jezika. To pomeni, se postaviti na stran šibkega, ogroženega.“

„Veselite v Gospodu je naša moč!“ — To je geslo, ki si ga je izbral novomašnik Robert Katnik. Mnogo besed je bilo izrečenih na novo mašo Roberta Katnika. Domači župnik Stanko Trap je v pozdrav povedal sicer že znane, vendar za ta dan najbolj pripravne besede: „To je dan, ki ga je naredil Gospod!“

Vincenc Gotthardt

Veliko je bilo slavje na Bistrici na Zili

Novo učilo za pouk slovenščine na ljudskih šolah

Strokovno pedagoško združenje je skupno z založbo DRAVA predstavilo novo učilo za dvojezični pouk na ljudskih šolah. **Mini VUP** (vadi, uči se, preglej) za 1. in 2. stopnjo ljudske šole je napisala Irmgard Raschun, **Jezikovne VUP vaje za 3. in 4. ljudsko šolo** pa sta napisala Stanislava in Franc Kukovica. Kakor je na tiskovni konferenci povedal ravnatelj Franc Kukovica se teh učil od 66 dvojezičnih ljudskih šol poslužuje 56.

Ravnatelj Franc Kukovica je simbolično izročil ti dve knjigi ravnateljici dvojezične ljudske šole v Celovcu, Marici Hartmann, ki je zagotovila, „da bodo te knjige uporabljali. Poznam jih in vem, da otroci z njimi zelo radi delajo.“

Kot dopolnilo temu simboličnemu darilu je Kukovica priložil še nekaj koroških grbov s prvo kitico koroške himne v slovenskem in nemškem jeziku. Te grbe je Strokovno pedagoško združenje razposlalo na vse ljudske in glavne šole na Koroškem. Po budo za ta grb z dvojezično koroško himno je dal deželni glavar Jörg Haider. Pedagoško združenje je to s svojim predsednikom takoj uresničilo.

vg

Z leve: Helga Mračnikar, Franc Kukovica, Stanislava Kukovica in Irmgard Raschun

Zaključni koncerti Glasbene šole na Bistrici v Rožu in v Bilčovsu

Minuli petek in sobota sta oddelka Glasbene šole na Bistrici v Rožu in v Bilčovsu vabila na zaključni koncert ob koncu šolskega leta. V obeh oddelkih je nastopalo nad 40 otrok, ki so ob tej priložnosti dokazali, kaj so se v minulem šolskem letu naučili. Razveseljivo pri tem pa niso bili le odlični glasbeni uspehi učencev in učenek, ampak tudi dejstvo, da se koncertov niso udeležili le starši nastopajočih otrok, ampak tudi lepo število prijateljev Glasbene šole.

Pozdravne besede vsem gostom na Bistrici v Rožu je izrekla Malka Feinig, ki je tudi organizatorično poskrbela, da je koncert v bistriški kinodvorani dobro uspel. Prof. Lovro Sodja pa se je ob tej priložnosti zahvalil tudi vsem staršem, ki so skozi celo leto podpirali delo glasbenih učiteljev in pa ravnatelju Urhu Kasslu, ki je učencem posredoval znanje glasbene teorije. Ob 11. obletnici Glasbene šole, ki deluje v 20 krajih južne Koroške so bili tudi toletni zaključni koncerti lep prikaz glasbenega dela in dosežkov na tem področju. Številni nastopi učencev na raznih prireditvah in lepe nagrade, katere so dosegli mladi glasbeniki pričajo o uspešnem delu glasbenih učiteljev z našimi otroci in mladino. Da ob tej priložnosti omenim učitelje glasbe, katerim velja posebna zahvala: prof. Marija Korjančič (klavir), prof. Lovro Sodja (flavta), prof. Majda Golob (harmonika), prof. Nikola Krstič (violina), prof. Andrej Varl (kitara), ravnatelj Urh Kassl (teorija). Za spremljavo na koncertu je poskrbela prof. Maja Klinar.

Prisrčno dobrodošlico na koncertu oddelka Glasbene šole v Bilčovsu je lepemu številu gostov — med njimi tudi učiteljicam bilčovške ljudske šole,

Milena in Danica Reichmann (blokflavta, 1. razred)

le, županu Hanziju Ogrisu in podžupanu Francu Gasserju ter dekanu Poldeju Kasslu izrekla mag. Geli Schellander. Nastopajočim je zaželela mnogo uspeha in dobre živce, gostom pa glasbeni užitek. Čeprav je bila pri nekaterih mladih glasbenikih tremo očitno velika, in je to bil za nekatere prvi nastop, je ta koncert v celoti odlično uspel. Temu primerno zadovoljni so bili tudi obrazi glasbenih učiteljev in staršev. Številni mladi naraščaj, ki je z vnemo pokazal, kaj se je v tem šolskem letu naučil, pa je očitni garant, da bo Glasbena šola tudi v bodoče uspešno delovala, če bodo dani le okvirni pogoji.

h. st.

Kmetijska šola se predstavila s svojimi dosežki

Kmetijska gospodinjstva šola v Št. Rupertu pri Velikovcu je v soboto, 1. in v nedeljo, 2. julija, prirejela svojo, že tradicionalno, in daleč naokoli priljubljeno in priznano zaključno prireditev z razstavo. Seveda je tudi letos bil obisk velik — kar prav tako sodi

k tej prireditvi. Spored je bil razdeljen na dvoje: v dvorani kulturna prireditev, v domu oz. v poslopiju zavoda pa razstava ročnih del in kuhinjskih dobrot, po katerih pa zavod oz. njegova kuhinja pod večjim vodstvom šolskih sester slovita daleč čez sedem vasi in sedem gora.

Za letošnje zaključno prireditev, ki so se je med drugim udeležili velikovski župan Miklau in podžupana

Waldner in Blaschitz, strokovna nadzornica Irmgard Schmidt, škofijski kancler Mihi Kristof, dv. sv. dr. Valentin Inzko, predsednik KKZ dr. Janko Zerzer in gostje iz Trsta in Ljubljane, so sestre in gojenke pripravile pester kulturni spored: v pozdrav in slovo je zapel dekliški zbor, sledil je pozdravni nagovor župnika Hanzija Dersule, igra „Mati“ Andersena, režija Peter Sticker in kot gost je sodelovala šmihelska godba na pihala pod vodstvom Julijana Burdzija.

Govornik Derzula je gojenke in navzoče pozval, naj se zavedajo bogastva domače, slovenske besede, domače kulture, kajti slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja, kakor je zapisal Ivan Cankar. Te zaklade pa daje na življenjsko pot dekletom prav šola v Št. Rupertu in starši naj ji zaupajo svoje otroke v vzgojo in izobrazbo.

Razstavo ročnih del in kuhinjskih dobrot pa so si jasno da tudi letos vsi ogledali z velikim zanimanjem in prenekatere dobrota je skupaj z obiskovalci odpotovala na njihove domove. Še to: prijave za prihodnje šolsko leto so v Št. Rupertu še možne. Poslužite se te ponudbe, izkoristite jo!

Franc Wakounig

Občina Šentjakob v Rožu

Bo Reka postala odvodni kanal za odplake z avtoceste?

Nova avtocesta skozi karavanski predor bo na odseku med Beljakom in Področco ali Fužinami, kakor domačini temu kraju tudi pravijo, elementarno spremenila podobo pokrajine, lastniška razmerja in bo seveda temeljito posegla v življenjsko in bivanjsko počutje domačinov, posebno težke pa bojo ekološke posledice.

Občino Šentjakob v Rožu bo avtocesta presekal ali „prečkala“ na črti Rožek-Kot-Svatne-Področca, kjer se bo potopila v predor. Na tej črti oz. v njenem širšem dosegu bojo realizirani številni kompleksi, kakor mostovi, dovozi in odvozi, poslopja za mejne formalnosti in še dosti drugega, bo promet potekal čim bolj varno in tekoče.

Sem predvsem sodi zbiranje in odvajanje površinskih voda avtocestnega vozišča in skrb za to, da v primeru nesreč ali katastrof z naftnimi derivati in drugimi strupenimi snovmi, katere danes na debelo prevažajo, te ne pridejo v zemljo ali celo v talnico in tako ne zastrupijo pitne vode.

Zato bojo na cesti zgradili zbirališča za površinsko vodo in jo očiščeno, tako vsaj je načrtovano, po kanalu napeljali v potok Reko, od tam pa v Dravo.

Na zadnji občinski seji je šentjakobski občinski svet med drugim soglasno sklenil, da vnaprej financira gradnjo tega kanala v Reko in njeno regulacijo.

Zaradi tega sklepa med prebivalstvom na Reki, Gorinčičah in na Kotu hudo raste nemir, ker se ljudje bojijo, da bo Reka kmalu le še smrdeča kloaka brez življenja, kar bo imelo težke posledice za okolje in zdravje ljudi.

Že sedaj so sledovi gradnje avtoceste za pokrajino in ljudi zelo, zelo veliki: številne kmete in lastnike zemljišč so razlastili (seveda so plačali odškodnino), zravnali so nekaj hribov in ropot gradbenih strojev iz dneva v dan narašča in se gosti, da o gozdovih, ki so jih posekali, sploh ne govorimo — pa tudi bremenilnih posledicah, kot prometni ropot, izpušni plini, onesnaževanje tal in zraka s težkimi kovinami, nevarnost nesreč inin.

Potok Reka je svojčas gnal nekaj manj kot dvajset mlinov in nekaj žag. Vsako leto so vaščani vasi, ki ležijo ob potoku, napravili raboto in ga očistili. Pred leti so potok poglobili, ker je ob neurjih kaj rad poplavljal okolico. Pri tej regulaciji so bregove potoka okrepili s kamni, niso pa ga stisnili v betonasto korito, kot so to napravili v Veliki vasi s potokom.

Tako je Reka s svojimi bregovi danes prvi raj za vse vrste živali:

Zaskrbljenost v Šentjakobu je velika

ribe, rake, žabe, žuželke, kuščarje — torej vse, kar odlikuje zdravo vodo.

V teku let sta ob Reki zrasli dve ribogojnici, med drugim tudi Korenova na spodnji Reki. Na Reki sami pa sta dve gostinsko-turistični podjetji, pri Antoniču in pri Primku-Doberniku, ki obe skupaj zmoreta skoraj 40% vse občinske turistične ponudbe in se danes s svojim stadardom in kvalitetno ponudbo dejansko kosata z najbolj priznanimi turističnimi podjetji v deželi.

Veliko je k temu doprinesla Reka, kajti kot čista in zdrava voda v intaktni okolici privabi precej gostov, ki to cenijo in iščejo. Naj omenim le, da so pri Antoniču v vodi uredili možnost za knajpanje in hojo po vodi v zdravstvene namene — in to je del hotelske ponudbe.

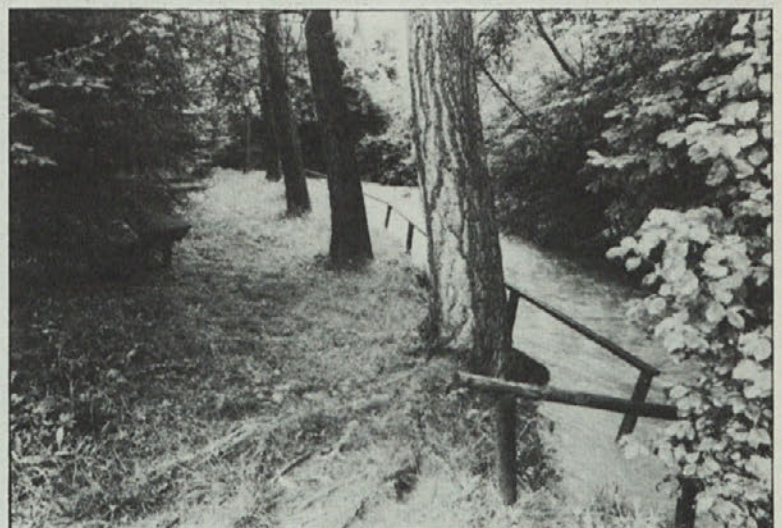
V primeru, da bojo v Reko napeljali površinske odplake z avtoceste, četudi bojo očiščene, ostane še velika skepsa, bo to po vsej verjetnosti pomenilo konec zdravega okolja in bo to obenem hud udarec za obe turistični podjetji in seveda za turizem v okolici še posebej.

Da pa bo to imelo posledice za ribogojnico, pa je umevno. Tonči Koren, ki z vso dušo skrbi za ribogojnico na spodnji Reki, je v pogovoru z Našim tednikom dejal, da je letos majnika onesna-

mače Primka iz Gorinčič je kot kmeta strah, da bo onesnažena voda škodljivo delovala na okolico in da bo prej ali slej to imelo škodljive posledice za talnico. Trditvi, da hočejo z novo regulacijo Reke preprečiti, da bi še kdaj poplavljala okolico, pa se samo smeji, češ je njena struga itak že poglobljena in sploh ne stopa več čez bregove.

Kakorkoli že, občinski očetje v Šentjakobu v Rožu so sklenili, da graditelj avtoceste, to je Tauernautobahngesellschaft (TAB) odplake z avtoceste lahko po posebnem kanalu spusti lahko v Reko, od tam pa naj stečejo v Dravo.

Šentjakobski podžupan Reichmann je Našemu tedniku dejal, da je TAB občini pismeno sporočila, da bojo odplake z avtoceste prišle le „stodstotno očiščene“ v Reko. To bojo dosigli s posebnimi filtri. Če bo to dejansko tako, kakor obljublja TAB, pa podžupan očitno sam ne verjame. Po njegovih besedah naj bi struga bila betonirana „le v ridah“, sicer pa regulirana s kamenjem. Na vprašanje, če je videl načrte za gradnjo vseh zaščitnih naprav, kot zbiralnik za odplako in čiščenje oz. filtriranje le-teh, je podžupan odgovoril, da

Reka je čista in zdrava voda in privabi precej gostov, ki to cenijo in iščejo.

žena voda uničila skoraj 80% vseh rib v gojnici in da je graditelj avtoceste to škodo poravnal. Ne ve pa, kaj bo čez nekaj let, ko bo avtocesta dograjena in bojo odplake tekle po Reki v Dravo. Že danes pa ga je strah, kaj bo, ko bo čez nekaj let dograjena cesta in bojo odplake z avtoceste tekle po Reki v Dravo.

Kot že rečeno, je ljudi strah. „Pa kaj hočemo, saj itak nič ne moremo proti temu ukreniti“, je menil kmet na Reki. Sicer je bil že na uradih v Beljaku, a v bistvu nič točnega ni zvedel.

Miho Baumgartnerja, po do-

ne. „Morda jih je župan, pobarajte njega.“ Župana pa nismo mogli pobarati, ker je trenutno na dopustu.

Načrtovanega kanala v Reko letos še ne bojo gradili. Še je čas, da vso stvar dobro premislijo — v prid prebivalstvu, okolju in naravi.

Deželni tajnik KEL, Miha Zablatnik zahteva, da vse odpadke kar se da očistijo in filtrirajo in jih potem po posebnem kanalu očiščene direktno napeljejo v Dravo. Potok Reko in vse ostale naravne vode pa naj ne obremenjujejo s temi odpadki.

Koncert s pesmimi ponižanih in razžaljenih je enkratno doživetje; ne samo za koroške razmere, marveč tudi za naš širši prostor. Vsa čast in pošteno priznanje šentjakobskemu zboru „Rož“ in dirigentu Lajku Milisavljeviču za to izredno kulturno dejanje. Koncert je podoba trpljenja in življenjske volje številnih narodov od grenlandskih ledenikov in belih puščav do tropskih pragozdov in avstralskih pustinj.

Ta koncert je tudi enkratna

„Ponižani in razžaljeni“

priložnost, da pokažemo mesto in vlogo svojega slovenskega naroda v tej pisani družbi. Tako izredno priložnost pa smo, tako čutim vse bolj, zapravili zadnji petek, 30. junija, na bekštanjski razvalini.

Kulisa je bila čudovita. Oči so se pasle v pokrajinskih lepotah. Grajska razvalina pa je tudi pomnik in opomin, kako minljiva je vsaka zemeljska oblast. Oblastniki prihajajo in odhajajo, ljudje, narodi pa ostanejo.

Mimo nas je šla enkratna priložnost. Na Starem gradu, kjer se je cesar Maksimilijan I. (1493—1519) naučil slovensko, si nismo upali spregovoriti slovenske besede. Gotovo se mladi Maksimilijan, sin cesarja Friderika III., ni naučil slovenščine samo od hlapcev in tlačanov. Znano je, da naš jezik takrat ni živel samo v najnižjih slojih, da ni bil samo jezik hlapcev in tlačanov, ponižanih in razžaljenih, kakor nam to nekateri — z jasnimi nameni — nenehno dopovedujejo. Pa kaže, da so to nekaterim tudi dopovedali.

Ne razumem, zakaj nihče zbora ni predstavil, zakaj nihče ni povedal, da je to slovenski zbor iz Šentjakoba v Rožu, zbor, ki ga sestavljajo sami amaterji, ljubitelji lepe

domače in tuje pesmi. Ne razumem, zakaj nismo čuli z odra niti ene govorjene slovenske besede. Povezava je bila izključno nemška, enojezična. Ne vem, zakaj se potem sploh še trudimo za dvojezičnost v javnosti, za vlogo in enakopravno mesto svoje ljube slovenske besede v javnosti, ko pa jo iz javnosti sami odpravimo, ko pa jo v javnosti sami zatajimo.

Zelo čudno je bilo, ko je napovedovalec prebral misli o koroških Slovencih, pa smo-

namesto slovenske čuli pesem gradiščanskih Hrvatov. Ne vem, je li to bila pomota ali pa se je morda nagodilo kaj drugega.

Pohvale vredna je zamisel, da pokažemo v pesmi usodo narodov, ki jim je zgodovina veliko več vzela, kakor pa jim je dala. Priznanja vredno je, da se trudimo za razumevanje za tiste narode. Prav je, da jih podpiramo. Če bomo pa ob vsem tem pozabili sebe, nas je pobralo že zdaj. Bodimo končno tudi sebični, skrbimo zase, pa ne bodimo samo misijonarji!

Je nam res sitno, da se še vijemo po tem svetu? Ali se moramo nenehno opravičevati za svoj obstoj? Mar res ne znamo odločno reči, da smo tu, takšni, kakršni smo, pa da zahtevamo svoje in da si bomo to vzeli?

Škoda, res škoda, da se je zgodilo, kakor je prišlo. Nemci so se čudili, da ni bilo nič slovenskega. Slovenske besede na platno niso nobeno opravičilo. Prešernova „Zdravica“ na koncu — ta čudovito lepa visoka pesem o slovenskem rodoljubju pa o sožitju in spoštovanju med narodi — se mi je ob vsem zdelo kot alibi.

Podobno kakor jaz je čutil marsikdo. Bili smo ponižani in razžaljeni. Jože Wakounig

„Po-raz“ na Starem gradu

„Ponižani in razžaljeni“ (poslušalci in gledalci)?!

Ne vemo, kateri hudic nas je jahal, da smo koncert na Starem gradu oblikovali enojezično — seveda na račun materinega jezika. Opravičila ni in ga ne more biti. Jeza, graja in žalost nad tem so opravičene.

Pevke in pevci zbora „Rož“

Domus Slovenica se razvija v kulturni center

Kokotova poezija v nemščini

Potem, ko je v preteklih mesecih v galeriji Domus Slovenica že bilo nekaj odličnih razstav, je vodja galerije, Feliks J. Bister pretekli teden organiziral prvi literarni večer, Dunajski kulturni javnosti so predstavili pesniško zbirko Andreja Kokota „Die Dornenblüte“, izbor Slovencev že znanih pesmi, ki sta jih v nemščino prevedla deloma avtor sam in pa Peter Kersche. Zbirka, ki jo je ilustriral Rudi Benetik, je lani izšla v celovski založbi Alekto. Večer je soorganiziral avstrijski P.E.N.-Club, iz Kokotovih del pa sta brala Bernhard Bauer v nemščini in Janez Miklič v slovenščini.

V uvodnih besedah je podpredsednik P.E.N.-Cluba, Albert Janetschek, poudaril, da je bila odločitev P.E.N.-a, se odpreti tudi pisateljem narodnih skupin, pravilna. Avstrijska literatura je že od nekdaj našla navdih v večkulturnosti in prizadevanje P.E.N.-a bo, da se ta večkulturnost ohrani. Prav v času, ko politika ogroža to medsebojno oplojevanje in s tem tudi posebnost avstrijske kulture, pa dobi Kokotova melanholična poezija še posebno težo, ker opozarja prav na to grozečo izgubo lastnega.

Večer je moderiral pisatelj, kritik in umetnik Peter Paul Wiplinger. Izpostavil je pomen Koroške za avstrijsko literaturo, saj so iz tega stečišča germanske, slovanske in romanske kulture izšli pisatelji kot Perkonig, Handke in Turrini ter Lipuš in Januš. V pregledu novejših literarnih zgodovine je nakazal marsikatere skupnosti med razvojem avstrijskega in slovenskega pisateljstva, pri čemer je bila koroška slovenska literatura zmeraj nekoliko konzervativnejša, kar pa ni bilo napak: tudi literatura drugod se

vrača ali napreduje k starejšim, seveda času prilagojenim oblikam. Wiplinger pa je izrazil tudi globoko osebno povezanost s Kokotom in z njemu podobnemu rajnemu Valentinu Polanšku.

Kokotove pesmi tudi v nemščini ohranijo svojo lirčnost in slovensko melodičnost. So sicer mračne in žalostne, nikakor pa ne resignativne. Skoraj nemo, neslišno opozarjajo na neko bol, na stran, da bi to, kar se v govorih ne da, morda kmalu tudi v pesmi nihče ne znal več povedati. Čeprav žalostne, pozivajo k temu, da se vsaj ta žalost izrazi in se morda nekaj spremeni v veselje.

Nekaj besed še h galeriji Domus Slovenica. Nositelj je društvo za pospeševanje sodobne slovenske umetnosti „Virtuti et musis“, ki so ga ustanovili Gospodarska zbornica Slovenije, Mladinska knjiga in Razvojni center Celje. Sedež je v središču Dunaja, nekaj minut hoda od stolnice Sv. Štefana v Planken-

gasse 4. Poleg gospodarske reprezentance bi naj Domus Slovenica bil tudi neke vrste okno v svet slovenski kulturi ter prostor srečanja in izmenjave mnenj med kulturnimi ustvarjalci Slovencev, Nemcev in drugih narodov.

Feliks J. Bister je februarja letos prevzel vodstvo galerije in se trudi, da bi dunajski kulturni javnosti predstavil dosežke slovenske kulture na najvišji ravni. Marca je v galeriji razstavljal Lojze Logar, ki predvsem z intenzivnimi barvami svojih slik skuša spraviti človeško podzavestje navzven. Aprila je razstavljal Jože Ciuha, znan za svoje od vzhodnih kultur navdahnjene kafaeske slike. Maja in junija končno je bil na ogled srebrni nakit iz izdelave Miše Jelnikar.

Če torej greste na Dunaj, trebuh lahko pustite zunaj, poženja po slovenski kulturi ni treba pustiti. Obisk v galeriji Domus Slovenica se vsekakor splača.

R. V.

19. Festival (narodno-zabavne glasbe) — Števerjan '89

V soboto, 1. in nedeljo, 2. julija, se je „med Borovci“ v Števerjanu odvijal 19. Festival — Števerjan '89. Priredilo ga je Slovensko Katoliško prosvetno društvo F. B. Sedej iz Števerjana, pod pokroviteljstvom Briške gorske skupnosti, Kmečke banke iz Gorice in postaje Radio Trst A. „19. Feistval narodno-zabavne glasbe v Števerjanu je edinstvena prilika,“ je v uvodniku k priložnostni brošuri zapisal goriški pokrajinski odbornik dr. Mirko Špacapar, „ko se na pragu matične domovine srečajo ansambli iz celotnega slovenskega narodnega prostora, sicer na tekmovalju, vendar z enotno osnovno mislijo o skupni pripadnosti...“

Dokaz temu je dejstvo, da so se občinstvu, ki je prišlo z vse Primorske, predstavili ansambli z vse Slovenije, pa še predstavnik koroške narodno-zabavne glasbe.

Nastopilo je tako kar devet najst skupin, ki so se predstavile z dvema originalnima skladbama: ans. Franci Zeme iz Vojnika, ans. Stanko Mikola iz Arclina, ans. Bratov Poljanšek, ans. Start iz Zreč, ans. Srce Slovenije, ans. Bratje iz Oplotnice, ans. Drago Elikan iz Grosuplje, ans. Darko Atelšek iz Rečice ob Savinji, ans. Lipa iz Cerkelj, ans. Zvončki iz Radeč, ans. Franci Flere iz Krtine, ans. Štajerski vrec iz Rogaške Slatine, ans. Ptujskih pet in sestri Potrč iz Gorišnice,

ans. Vihar iz Planine, ans. Zvone Lipovšek iz Vojnika, ans. Danilo Poljanšek iz Srednje vasi, ans. Jože Sumah iz Titovega Velenja, ans. Družina Lipuš iz Globasnice in ans. Sora iz Celja. Vsi ansambli so nastopili v soboto, 1. julija zvečer, v prijetnem borovem gozdiču, na vrtu sedeža društva Sedej.

Sobotni program, ki ga je mojstrsko povezoval napovedovalec Radia Ptuj Marjan Šneberger, pa se ni zaključil z objavo seznama enajstih ansamblov, ki so bili prepuščeni v nedeljski finale, pač pa se je ob sladki kapljici nadaljeval skoraj do zore. Godci nekaterih ansamblov so namreč s svojimi harmonikami, trobentami in klarineti zdržali

številne obiskovalce festivala na prireditvenem prostoru, ki se je spremenil v prizorišče splošnega veselja, petja, smeja in rajanja. Enkratno vzdušje, ki se je ustvarilo ob koncu letošnjega sobotnega večera, bo gotovo ostalo vsem v spominu kot eno najlepših doživetij vseh dosedanjih festivalov.

Nočno veselje pa ni zmotilo koncentracije enajstih finalistov, ki so nastopili v nedeljo in se potegovali za nagrade. Posebni komisiji za glasbo (Boris Hladnik, Lojze Hlede, Franc Pohajak, Tomaž Tozon, Florjan Lango, Tullio Mozina, Anka Černic) in besedila (Saša Martelanc, Dušan Nograšek, Loreta Humar) sta takole razsodili: 1. nagrado za najboljšo izvedbo (1.000.000,— L) in trofej društva Sedej je prejel ansambel Lipa iz Cerkelj. Ta ansambel je prejel tudi nagrado za najboljšo melodijo (700.000,— L) za skladbo „Biseri morja“, ki jo je uglasbil Franci Lipičnik.

Drugo nagrado za izvedbo (500.000,— L) je prejel ans. Ptujskih pet in sestri Potrč. Komisija za besedila je nagrado za najboljši tekst (200.000,— L) podelila pesmi Ivana Malvašiča

„Slepec“, ki jo je izvajal ans. Bratov Poljanšek. Koroški ansambel, Družina Lipuš iz Globasnice je navdušil občinstvo, saj mu je podelilo svojo nagrado (300.000,— L), prejel pa je tudi nagrado najboljšega zamejskega ansambla (200.000,— L).

Čeprav je bilo vreme tudi letos nenaklonjeno, saj so se za finalni del tekmovalja, ki ga je neposredno prenašal Radio Trst A, organizatorji morali zateči v dvorano Sedejevega doma, praznično vzdušje ni ponehalo. Zmagovalci in ostali ansambli so kljub neprijetnemu vremenu zopet zaigrali pozno v noč.

S tem se je zaključil tudi 19. festival. Prihodnji, jubilejni 20. festival pa bo, kot so organizatorji obljubili, res nekaj izjemnega, saj želijo na primeren način proslaviti visoki jubilej te naše prijazne prireditve.

V okviru 19. festivala je društvo Sedej priredilo razstavo slikarja in fotografa Davida Pintarja, ki je pri obiskovalcih doživela lep sprejem.

Damijan Terpin

Nokturno v objemu gozda

Gospa Uršič-Kunej na harfi

Na Humu, daleč v gozdu nad Rožekom, stoji cerkva, posvečena sv. Krištofu. Ta božji hram, do nedavnega je okoli njega vladala skoraj brezmejna prostornost tišine, izžareva pravšnje vzdušje za zahtevne koncerte. Tega so se pred leti ovedli pri Kulturnem društvu „Peter Markovič“

in lani na Humu priredili koncert kitar. Letos, v soboto, 1. julija 1989, pa je društvo priredilo nokturno s harfo, ki ga je v nabit polni cerkvi izvajala znana slovenska harfistka Pavla Uršič-Kunej.

Ker je harfa, čeprav ji strokovnjaki prisojajo čast najstarejšega najdenega glasbila (več tisoč let), dosti nepoznan instrument, ga je izvajalka predstavila z njej lastno simpatičnostjo in prav tako je poslušalcem znala približati tudi vse skladbe. Mag. Aleš Schuster pa je bil vešč prevajalec v nemščino.

Gospa Uršič-Kunej je začela z najstarejšo skladbo za harfo (njen skladatelj je neznan) in preko Händla in Samuela Marcela Rosseaia je lok zaigranih in predstavljenih skladb segal do sodobne glasbene literature za harfo. Pavla Uršič-Kunej je ponovno potrdila sloves izjemne mojstrice na tem prezahtevnem in občutljivem glasbilu.

Med poslušalci, ki jih je pozdravila predsednica društva Gerti Valentinič, so bili tudi občinski odbornik EL Rožek, Ludvik Lesjak deželni svetnik Herbert Schiller in župan Franc Pichlsberger

-wafra-

Danica s Schubertovo mašo navdušila ljudi

Ko so izveneli zadnji akordi in se je župnik Peter Sticker vsem nastopajočim, posebno pa še ekselentni sopranistki Miki Kaiyami zahvalil za izreden kulturni doprinos k maši, namarec za izvedbo Schubertove maše v G-duru, je v cerkvi v St. Primožu zabobnel aplavz vernikov in poslušalcev. Iz oči nastopajočih pa je sijalo zadovoljstvo nad uspehom, ki so ga vsi želeli, a morda ne v tej meri pričakovali.

Sad večmesečnih priprav in intenzivnih vaj je bila odlično zapeta zahtevna maša v G-duru, ki jo je odlikovalo predvsem brezhibno sozvočje med solisti (Mika Kaiyama, Hanzi Muchar, Gert Kenda), organistom Smrekarjem, instrumentalisti Slovenske

filharmonije in mešanim zborom SPD „Danica“ — vsi pod taktirko mag. Stanka Polzerja, ki je to nedeljsko dopoldne stopil v prvo vrsto zborovodij na Koroškem. Pevcem „Danice“ je treba iz celega srca čestitati, saj so zmogli izziv, ki šteje med stebre cerkvene glasbene literature. Ob instrumentalistih Slovenske filharmonije so se krepili in dvigovali zbor in solisti, kjer sta tenor Muchar in bas Kenda dobro harmonirala s sopranistko Kaiyama.

Če se bo le dalo, bojo mašo ponovili.

Po maši je pri poslušalcih, seveda pa še bolj pri nastopajočih bilo veliko veselja.

Franc Wakounig

Mešani zbor SPD Danica je pel v St. Primožu Schubertovo mašo

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 7. julija
Kulturni petek: Anton Dermota

SOBOTA, 8. julija
Duhovni nagovor (dekan Kristo Srienec iz Šmihela). Voščila (D. Urschitz)

NEDELJA, 9. julija
Spomini: Valentin Polanšek: Rudarjenje na Obirju

PONED., 10. julija
Prof. Anton Feinig: Bom šel na planine

TOREK, 11. julija
Spomini: Črčej pripoveduje o Alojzu Vavtiju

SREDA, 12. julija
Glasbena sredo: poslušalci moderirajo

ČETRTEK, 13. julija
Rož — Podjuna — Zilja.

Slovenski radijski spored, petek, 7. 7. 2. del — Ob smrti Antona Dermote 22. junija je na Dunaju umrl svetovnoznani operni pevec Anton Dermota. Ne deskah dunajske opere je nastopal na povabilo Bruna Walterja od leta 1936 naprej. Leta 1955, ob ponovnem slavnostnem odprtju ob koncu vojne močno poškodovane dunajske opere je za zmeraj zaslovel v vlogi Florestana v Beethovnovem „Fidelio“. Anton Dermota se je rodil leta 1910 v Kropi na Gorenjskem, svoje življenje pa je pevec, ki je dobil tudi častni naslov dunajskega komornega pevca, prepeval tudi skladbe slovenskih skladateljev. V spomin Antonu Dermoti bo namenjen kulturni petkov spored, v katerem boste prisluhnili tudi pevcu samemu, ko bo pripovedoval iz svojega življenja.

NA TELEVIZIJI

Dober dan, Koroška!
(9. julija 1989, FS 2, 13.00)

Štehanje na Ziljski Bistrici — 20-minutna oddaja (pripravila Ludvik in Jožica Druml)
V nekaterih krajih Ziljske doline se je v veliki meri ohranil stari obred štehanja in rej pod lipo. V pričujočem 20-minutnem filmu bomo prikazali vti-se z žegna, kakršnega oblikujejo in doživljajo Ziljani danes. V prvotni obliki pa ni samo ohranjen obred sam, ki je včasih strogo vezan na notranji red in skorajda lahko rečemo na notranje zakonitosti, temveč tudi pesmi, ki spremljajo celoten obred in ki se jih poje izključno samo na ta dan. Pesmi, ki se bodo mogoče ohranile, čeprav mladina v veliki meri ne govori več slovensko.

PRIREDITVE

KOMELJ

10. jubilejni spominski pohod na Komelj „PO POTEH DOMNOVE ČETE“
Čas: nedelja, 16. julija
Zbirališče: od 8.30 do 9. ure
Kraj: pri Janku Apovniku na Borovju štev. 32 pri Pliberku
Prireditelj: Zveza koroških partizanov Področni odbor Pliberk, Slovensko prosvetno društvo „Edinost“, Krajevno združenje ZSM Pliberk in Krajevni odbor Zveze slovenskih organizacij.
Pohod in spominska slovesnost bosta ob vsakem vremenu!

ŽELEZNA KAPLA

PLES
Kraj: gostilna Podobnik
Čas: v soboto, 15. julija, ob 19. uri
Prireditelj: Ribiška družina Rebrca

VOGRČE

PRAZNIK GASILSKEGA DRUŠTVA
Čas: v soboto, 8., in nedeljo, 9. julija
Na turnirju gasilcev bodo sodelovale tudi ekipe iz Slovenije.
Prisrčno vabljeni!

CELOVEC

NASILJE V MEDIJIH — VPLIV NA VZGOJO
Predavatelj: prof. dr. Erwin Ringel
Kraj: Koncertna hiša v Celovcu
Čas: v ponedeljek, 10. julija 1989, ob 10. uri

BILČOVŠ

KULTURNI VEČER
Čas: sobota, 8. julija, ob 20. uri
Kraj: gostilna Miklavž v Bilčovsu
Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Po kulturnem večeru bo za ples igral ansambel „MELOS“

TEDEN MLADIH UMETNIKOV
V MLADINSKEM CENTRU NA REBRCI

od ponedeljka, 24. julija, do sobote, 29. julija
Z VAMI BODO DELALI, RISALI, PELI, PLESALI . . .

- Valentin Oman
- Saša Kump
- Drago Druškovič
- Barbara Möseneder
- Rožica Pušnik
- Hermi Paulič
- Anica Fugger
- Tanja Zgonc
- Ilse Moller
- Janez Bitenc

Starost: od 6 do 12 leta

Prinesi s seboj: osebne potrebščine, delovno obleko, škarje, lepilo, vodene barvice in veliko dobre volje!!!

Prijave sprejema: Mladinski center na Rebrci, 9133 Miklavčevo, tel.: 04237/2142 ali Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel.: 0463/516243, ter Katoliška otroška mladina, Viktringer Ring 26, tel.: 0463/511166-78.

ŠKOFIČE

SLOVENSKI KULTURNI VEČER
Čas: sobota, 8. julij, ob 20.30
Kraj: gostilna pri Ožlenu na Suhi
Prireditelj: SPD Edinost v Škofičah
Sodelujejo: otroški zbor ljudske šole Škofiča, glasbena skupina trio Rož, Moški pevski zbor „Valentin Polanšek“ z Obirskega

ROŽEK

GALERIJA ROŽEK
Hans Staudacher, razstava. Dela bodo na ogled do konca julija. Razstava je na ogled vsako sredo, četrtek, petek, soboto in nedeljo od treh popoldne do sedmih zvečer.

ŽELEZNA KAPLA

POLETNA NOČ
Čas: sobota, 8. julija, ob 20. uri
Kraj: pri občinskem kopališču v Železni Kapli
Za ples igra ansambel ZMEDA.
Prireditelj: SPD „ZARJA“ v Železni Kapli

DOBRLA VAS

SENCE
SCHATTEN

drama po motivu igre KAJN

Gostuje: SPD „Dobrač“ Brnca
Kraj: Samostan Dobrla vas
Čas: sobota, 8. julija, ob 21. uri
Pokroviteljstvo: dr. Hilde Hawlicek

ŠENTPRIMOŽ

KONCERT
VOICE COMPANY (A CAPELLA-VOCAL-ENSEMBLE)
Čas: petek, 7. julij, ob 20.30
Kraj: kulturni dom v Šentprimozu
Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentprimozu

LOČE

FOLKLORNI VEČER
Čas: ponedeljek, 10. julija, ob 20.30
Kraj: gostilna Wrolich v Ločah
Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“
Sodelujejo: Folklorna skupina iz Sel, Ansambel „Drava“ in Tamburaški ansambel iz Loč

ŠENTJANŽ

Premiera igre
„DOBERNIK IN POŽIGALCI“ (Max Frisch)
Kraj: pri Tischlerju v Šentjanžu
Termin: sobota, 8. julija, ob 20. uri
Nastopajo: igralci Slovenskega prosvetnega društva Šentjanž
Režija: Peter Militarov
Prireditelj: SPD v Šentjanžu
Pozor, omejeno število vstopnic.

TENNISHOP WIMBLEDON

SQUASH • GOLF • TENNIS • BADMINTON
IŠČE VAJENKA, ki ga zanima delo v športni trgovini. Takojšnja nastavitve možna. Interesenti naj se javijo po telefonu: (0463) 51 68 92 od ponedeljka do petka od 15. do 18.30.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, Mikschallee 4, 9020 Celovec, tel.: 0463/32385
brezplačno izposojajo knjige, revije, kasetofonske kasete in ima svoje prostore v Mladinskem domu v Celovcu.
Knjižnica posluje: ponedeljek in torek od 10. do 18. ure; sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

MLADINSKI LEKSIKON
IN ENCIKLOPEDIJA

VELIKA ILUSTRIRANA OTROŠKA ENCIKLOPEDIJA: Povej Kje je . . . Povej Zakaj . . . Povej Kaj je to . . . Povej Kaj naj postanem . . . Povej Kako deluje . . . Povej Kdo je to . . . — Zagreb: Globus, 1986. — 6 zv.: barvne ilustr.
MOJ PRVI LEKSIKON: A—Ž.— 2. izd. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1988. — 4 zv.: barvne ilustr.
SCHMIDT M Nejčev prvi in drugi leksikon. — Ljubljana: Mladinska knjiga, 1984. — 2 zv.: barvne ilustr.
MLADI VEDEŽ OD A DO Ž: Zakaj? Kaj? Kako? — Ponatis. — Ljubljana: Mladinska knjiga. — barvne ilustr.
GUILLOT R Enciklopedija za otroke. — Ljubljana: Mladinska knjiga. — barvne ilustr.

Izposojamo tudi slovenske videokasete!
Veslimo se VAŠEGA obiska!

PRIJAVNICA

Moja hčerka/moj sin _____

roj. dne _____ Naslov: _____

_____ se sme udeležiti počitniškega tedna TEDEN MLADIH UMETNIKOV, ki bo od 24. do 29. julija na Rebrci.

Zavedam se, da vodstvo počitniškega tedna ne more nositi odgovornosti za bolezni, nezgode in škodo, ki jo povzroči moj otrok po lastni krivdi. Potrjujem, da je moj otrok zavarovan pri bolniški zavarovalnici.

(podpis očeta ali matere)

V prvi polovici avgusta in meseca septembra oddam v najem 6-posteljni apartma v Barbarigi pri Fažani (pred Pulo nasproti Brionskih otokov).
Podrobnejše informacije po tel.: 03/064/38006, samo zvečer.

DR. FRANC WUTTI
v Borovljah sporoča,
da je ordinacija od 6. 7. do 22. 7. 1989 zaradi dopusta zaprta

SODALITAS

od sobote, 7. julija, od 15. ure do nedelje, 8. julija, do 17. ure
DNEVI IGRE, PETJA IN DUHOVNE OBNOVE ZA MINISTRANTE, od 8. do 10. leta

od ponedeljka, 10. julija, od 18. ure do četrtega, 13. julija, do 13. ure
Duhovne vaje za duhovnike: DAM VAM NOVO SRCE
Voditelj: p. Lojze Markelj DJ, Ljubljana

od petka, 14. julija, od 18. ure do sobote, 22. julija, do 9. ure
LATINSKE POČITNICE
Voditelj: Ralph Prausmüller

od petka, 14. julija, od 18. ure do petka, 21. julija, do 13. ure
SLOVENSKE POČITNICE
Voditelj: mag. Miha Urbinc

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in poslovodni tajnik Hubert Mikal, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), urednika Franc Wakounig in Vincenc Gotthardt, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec

50 LET GLAVNE ŠOLE PLIBERK — Preteklo soboto so občina Pliberk, predvsem pa učenci, učitelji in starši praznovali petdesetletnico glavne šole v Pliberku. Glavna šola je bila ustanovljena z začetkom šolskega leta 1938/39, med vojno je bilo poslopje močno poškodovano, šole 1947 so šolo spet zgradili. 1969 so šolo delili v glavno šolo za fante in glavno šolo za dekleta. 1972 so šolo povečali. Z začetkom šolskega leta 1975/76 se fantje in dekleta spet učijo skupno, šoli se sedaj imenujeta glavna šola 1 in glavna šola 2. Od 1969 naprej je ravnatelj glavne šole Hermann Germ (glavno šolo 2 vodi Karl Themel).

Za slavo je glavna šola izdala brošuro o zgodovini in o delovanju šole. Pred vrsto častnih gostov pa se je v soboto vršilo tudi praznovanje. Učenci so skupno z učitelji pripravili koncert šolskega zbora, telovadne prikaze in kratko igro, na ogled je bila razstava z zgodovinskimi prikazom šole, razstavljali pa so tudi z šolo v tej ali drugi obliki povezani umetniki, med njimi Oman, Januš in Brandl. Razen tega pa so ob prigrizku, ki so ga pripravili starši šolarjev, imeli priložnost za srečanje sedanji in nekdanji učenci in učitelji šole, starši in na šolo ponosni občani.

IZ 100-LETNEGA KOLEDARJA

Petek, 7. 7.	Sobota, 8. 7.	Nedelja, 9. 7.	Ponedeljek, 10. 7.	Torek, 11. 7.	Sreda, 12. 7.	Četrtek, 13. 7.
Vreme: grom	Vreme: nestanovitno	Vreme: dež	Vreme: nestanovitno	Vreme: oblačno	Vreme: nestanovitno	Vreme: veter
Goduje: Izaija	Goduje: Eugen, Hadrijan	Goduje: Veronika	Goduje: Amalija	Goduje: Benedikt	Goduje: Mohor, Fortunat	Goduje: Henrik

POMEMBNE OBLETNICE

7. 7. 1917 Dr. Anton Korosec je predložil vladi 16 strani dolgo interpelacijo o preganjanju Slovencev med 1. svetovno vojno.		12. 6. 1964 je KDZ nameravala prirediti pri Gospe Sveti svečanost ob 550. obletnici ustoličenja zadnjega kor. vojvode.	Celovško okr. glavarstvo je prireditev prepovedalo.	13. 7. 1865 se je v Goreči vasi pri Škocijanu rodil Matej Razun — kulturni, gospodarski in politični organizator kor. Slovencev.

IZOBRAŽEVALNO IN ROMARSKO POTOVANJE:

od ponedeljka, 24. julija, do ponedeljka, 31. julija 1989

IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE: OGLED ROMANSKIH IN GOTSkih STOLNIC V NEMČIJI

Praga: Würzburg, Limburg, Koblenz, Ander, Maria Laach, Rheintal, Mainz, Bonn, Köln, Aachen, Worms, Speyer
Vodstvo: dr. Johann Sturm, rektor Jože Kopeinig

od petka, 25. avgusta, do petka, 1. septembra 1989
IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V RUSIJO

od sobote, 23. septembra, do nedelje, 1. oktobra 1989

ROMARSKO IN IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V LURD, LA SALETTE IN MARIJA EINSIEDELN

Bi želeli delati kot au-pair dekle v Londonu?

Nastop službe 1. septembra 1989 za eno leto.

Podrobnejše informacije po tel.: 0463/515009, ob sobotah in nedeljah 04231/2260.

Za naš blagovni oddelek v Celovcu, Rožanska cesta 85, iščemo prodajalko/prodajalca.

Nastop službe takoj možen. Interesenti naj se javijo pri Zvezi slovenskih zadrug, Paulitschgasse 5—7, ali pa v Rosentaler Str. 85.

Korotan

Import-Export GmbH

Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec, Telefon (0463) 56 2 16, Telex 422801

DOPUSTI!

MLADA KE L

vabi na dopust v

OHRID

— hotel Metropol (A kat.)

od 13. do 20. avgusta 1989.

Cena po osebi:

šil. 4280,—

V ceni vključeno: prevoz iz Celovca, polet, prevoz v Ohrid, 7 x polpenzion, dvoposteljne sobe, tuš, wc

Društva upokojencev

Šentjakob v Rožu, Podjuna in Pliberk

vabijo na enotedenski dopust v

BAŠKO — otok KRK,

hotel Corinthia (B kat.)

od 22. do

29. septembra 1989

Cena po osebi:

šil. 2260,—

V ceni so vključeni: prevoz z avtobusom iz Podjune, Celovca in Kožentavre, 7x polpenzion, dvoposteljne sobe, tuš, wc

Dopust z NAŠIM TEDNIKOM v BUDVI — Slovenska plaža
od 3. do 10. oktobra 1989

Cena po osebi:

šil. 3180,—

V ceni vključeno: prevoz iz Celovca, polet, 7 x polpenzion, dvoposteljne sobe, tuš, wc, prevoz z letališča do hotela in nazaj.

Prijave sprejema uprava Našega tednika po telefonu: 0463 / 512528-21

DOPUSTI!

V Bilčovsu so vprašanje trenerja že rešili. **Tone Woschitz** ostane, zapustil pa bo moštvo legionar **Ljubo Stojilkovsky**. Iz Rijeke pa je prišel že novi legionar, ki je menda odličen. Drugače pa se letos v Bilčovsu ne bo mnogo spremenilo, razen da hočejo vsi bolj resno in trdo trenirati. V podlgi vzhod, bodo zdaj igrali Bilčovščani brez **Pepija Kuesa**, ki se je odjavil in hoče leto pavzirati. V Bilčovs vleče menda tudi **Mirka Wieserja** (DSG Sele).

V Globasnici je spet prevzel komando **Pavle Štekl**, ki je 1987/88 rešil moštvo pred izpadom, še leto prej pa je postal prvak. Odšel je vratar **Kaiser** (Klopinj), zato zdaj išče novega vratarja. Novi sekcijski vodja **Pepe Micheu** je iskal že v Sloveniji, menda je zdaj na izbiro več vratarjev. Iz Globasnice se je poslovil tudi **Jože Gregorič** (SAK), nazaj pa bo prišel **Adi Blažej** (iz Šmihela).

Doslednji globaški igravec-trener **Jože Vugrinec** je postal novi trener na Rudi, kjer bo tudi igral.

Zdravko Oraže (DSG Sele) hoče zapustiti klub. Menda ga vleče v Borovlje k ATUSU. Selane je prav tako zapustil legionar **Jože Stanko**, nadomestil pa naj ga bi vratar iz Slovenije, ker se je **Milan Oraže** pridružil SAK. Iz Sel pa bo odšel tudi trener **Jože Fera**, Selani pa so letos odjavili tudi rezervno moštvo.

V **Šmihelu** išče novi trener nove igralce. **Walter Krausler** je odšel v Pliberk, **Adi Blažej** v Globasnico, **Groß** k Austriji, igral tudi ne bo več **Egon Pajenk**. Novih igralcev Šmihelčani še nimajo, pogajajo pa se kar z celo vrsto, med njimi tudi nekaterimi prominentnimi igralci.

Pliberčani hočejo v koroški ligi naprej s trenerjem **dr. Ramšakom**. Pridobili so že **Walterja Krauslerja** (Šmihel) in **Habernika** (Žitara vas). Kontakte imajo tudi do **Knauderja** (Šentpavel) in do mladega igralca z Rude. Kupili pa so že **Dlopsta** (Globasnica), težave pa so zaradi Lopinskega, katerega Šmihel noče prodati.

Na 75-metrski skakalnici s plastično oblogo

F. Wiegele prvi na nočnem skakanju v Velenju

Na 75-metrski skakalnici s plastično oblogo v Velenju v Sloveniji je preteklo nedeljo dobil nočno konkurenco Zahomčan Franci Wiegele. Že v soboto pa je dosegel 3. mesto.

Že zgodaj so letos pričeli smučarski skakalci sezono. 114 skakalcev iz Avstrije, Jugoslavije, Švice in Češke je šlo v Velenju najprej v kvalifikacijo, 89 najboljših pa je potem tudi nastopilo na tekmovalju.

Po prvi seriji je vodil Vladimir Podzimek (ČSSR) s 74,5 m, Matjaž Zupan, Švicar Kristijan Hauswirth in Franci Wiegele pa so z daljavo 73 metrov bili na nadaljnjih mestih. V drugi seriji je potem nastopilo le več najboljših 50 skakalcev. Čeh Podzimek je skočil celih 76 metrov in je zmagal. Zahomčan Franci Wiegele pa je 72,5 m dosegel odlično tretje mesto. Drugi Zahomčan Martin Wiegele pa je le za las zgrešil finale in je postal 51.

V nedeljo pa je Franci Wiegele potem na nočnem tekmovalju bil najboljši in je zmagal na tej skakalnici.

Rezultati: 1. Podzimek (ČSSR) 216,6 (74,5/76), 2. Zupan (Jug) 213,8 (73/73), **Wiegele (Avs) 206,6 (73/72,5)**, 5. Ch. Hauswirth (Švi) 205,9 (73/72), 6. Sambugaro (Ita) 201,4 (71/72,5), 7. Lotrič (Jug) 201,3 (69/72), 8. Polak (ČSSR) 200,4 (71/69), 9. Lunardi (Ita) 199,9 (71,5/71), 10. B.

Franci Wiegele je pričel sezono na „suhem“ že kar dobro in se hoče letos seveda s polnim zaletom lotiti sezone.

Hauswirth (Švi) 198,0 (70,5/71).

Wiegele v Eisenerzu četrti

60 tekmovalcev iz 7 evropskih držav se je udeležilo smučarskih skokov na plastiki in keramični smučini. Na startu je bila celotna avstrijska elita z Vettorijem, Felderjem in Kuttinom, kljub temu pa je Franci Wiegele dosegel 4. mesto.

Rezultati: 1. Pointner 221,2; 2.

Vettori 215,9; 3. Huber 214,1; 4. **Wiegele 213,8**; 5. Kopač 213,8;

Tudi naraščaj že na smučeh

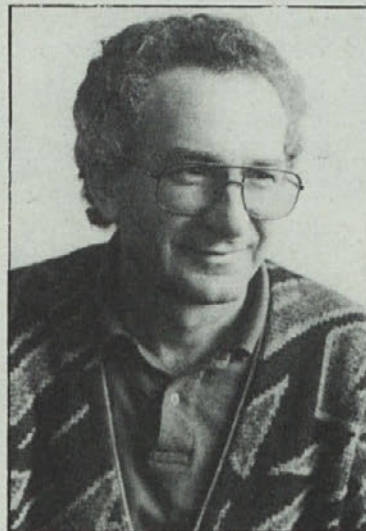
24. 6. so mladi Zahomčani skakali v Zabreznici pri Begunjah na 30-metrski skakalnici. Najboljši Zahomčan je bil Robert Moser, ki je dosegel 6. mesto. 25. 6. pa je v Kranju dosegel Hannes Frank pri mladincih 23. mesto, v splošni skupini pa Martin Wiegele celo 14. mesto.

Oslo: letos že četrti rekord za Müllerjevo

V Oslu je pred 25.000 gledalci Podgorčanka Ani Müller izboljšala letos že četrtič avstrijski rekord na 10.000 metrov. Tokrat je Ani Müller izboljšala rekord kar za 30,45 sekund in s časom 32:57,69 dosegla 11. mesto. Zmagala je domačinka Ingrid Kristiansen, ki je tekla tretji najboljši čas na svetu (30:48,51). Trener in mož Pepi Müller je bil po teh letošnjih uspehih seveda zelo zadovoljen, na drugi strani pa je le nekoliko žaloval. Lani bi se s tem časom namreč kvalificirala za olimpiado v Seul, letošnji odlični časi so prišli torej za eno leto prepozno. Toda Ani, tako Pepi Müller, to ne jezi posebno, in zdaj vidi druge cilje, ki jih bo s tako odličnimi časi gotovo dosegla.

Špekulacija o maratonu?

Mnogo je bilo v zadnjem času govora, da bo Ani Müller presedlala na maraton. Po zadnjih uspehih na 10.000 metrov sama tekmovalka o tem gotovo ne razmišlja več. Trener Pepi Müller pa je te špekulacije začasno iz-

Trener Pepi Müller: „Po teh odličnih uspehih na 10.000 metrov ne razmišljava več o maratonu!“

ključil, ker bi na leto lahko tekla le dva ali tri maratone in bi ostale distance morala opustiti. Trener Pepi Müller: „Po teh odličnih uspehih na 10.000 metrov ne razmišljava več o maratonu!“

AVSTRIJSKI POKAL

SAK v 1. kolu proti WAC

29. julija, 17.15 uri, igra SAK v 1. kolu avstrijskega pokala doma proti bivšemu II. ligašu WAC. V primeru, da bi SAK zmagal, čaka na tujem Nettingsdorf (Zgornja Avstrija).

V 1. kolu igrajo na Koroškem moštva še medseboj, v 2. kolu pa pridejo potem zraven tudi I. in II. ligaši.

Zanimivo je, da ÖFB letos honorira zmage v tem pokalu. Če moštvo izpade v 2. kolu dobi 10.000,— šil., v 3. kolu 20.000,— šil., v 4. kolu 30.000,— šil., v 5. kolu 50.000,— šil. oz. 75.000,— šil., v finalu pa čaka na obe moštvi 500.000,— šil.

1. kolo:

SAK — WAC (2. kolo/8. avgusta proti Nettingsdorf)

Rapid Lienz — Šentvid (2. kolo Vorwärts Steyer)

Pliberk — Trg (2. kolo LUV Graz)

Breže — ATSV Wolfsberg (2. kolo LASK)

Celovška Austria igra v 2. kolu na tujem proti zmagovalcu tekme St. Magdalena — Altheim, Spittal pa proti zmagovalcu tekme Hall — Axams.

OPAZILI SMO . . .

Gostišče **JUENNA** in **ŠOŠTAR** sta se pretklo nedeljo pomerili v nogometu. Na nogometnem igrišču v Globasnici se je zbralo skoraj več ljudi, kakor na tekmah Globasnice, gotovo pa je bila tudi tekma bolj zanimiva, kakor marsikatera „profesionalnih“ nogometašev. V 1. polčasu je bil NK Šoštar s svojim „najhujšim“ napadalcem **Bernardom Sadovnikom** skozi pred golom vratarja Juenne **Marka Gregoriča**, toda se je slika v 2. polovici krepko spremenila, ko je vratar NK Šoštar **Janko** komaj in komaj branil napade Juennarjev. Po 90. minutah pa je vodil NK Juenna 3:2, zato je sodnik **Silvo Kumer** podaljšal tekmo za 12 minut, potem pa je Šoštarjancem le uspelo izenačiti. V streljanju enajstetrovk pa je zmagala ekipa Juenne, pa čeprav je napadalec **Franc Zankl** dal svoj gol menda iz off-sida. Pred tekmo so na igrišču pomotoma poklicali tudi Rdeči križ iz Pliberka, „zdravja“ **Pet'r Kučej** je prišel v „monturi“ in z zdravilom, ki ga je popil menda kar sam. Kapetan Juenne **Hubert Dumpelnik** to menda Kučeju še do danes ni odpustil, ker je v polčasu nujno potreboval pomoč in moral žrtvovati za to steklenico „Hennesy“. Pri tem pa so mu menda krepko pomagali tudi **Janez Petjak** (že po prvi akciji so ga gledalci primerjali s Hanserjem), **Franc Wutte, pd. Konc, Hubert Kordeš** in od konkurence **Hubert Božič pd. Pratkanar**. Ker so zaradi tega 2. polčas zamudili, so kmalu že napovedali povratno tekmo, katere se prav gotovo najbolj veselijo gledalci, katerim se je tokrat trebuh tresel od samega smeha.

Manfred Luschnig (sredina) je v odlični formi. Desno Zellhofer, levo Binder.

VOEST šele v zadnji minuti rešil svojo čast!

VOEST Linz — SAK 1:1 (0:0)

VOEST: Majer, Kaiserseder, Gschaidtner, Schmidt, Trunk, J. Werner, Dichanich, Mladina, Ivišič, Zellhofer, Binder;

SAK: Dalanović (46. Oraže), Stern (46. Wieser), F. Sadjak, A. Sadjak, Kreutz, Galo, M. Sadjak (75. Ogris), Urank, Luschnig, Blajs;

Klopinj, 250 gledalcev

Sodnik: Rupitsch

Strelci: Luschnig (70.) oz. J. Werner (90.)

VOEST Linz, ki je trenutno na pripravah na Klopinjskem jezeru, je dva dni prej že igral proti Klopinju in gladko zmagal 7:1. Proti SAK pa je imel srečo, da je rešil sploh točko. Šele v zadnji minuti je Wernerju uspelo izenačiti, v 70. minuti je namreč Manfred Luschnig po podaji Gallota povedel na 1:0.

SAK je nastopil še brez Velika, Burgerja, Hanserja in Florjančiča, kljub temu pa je moštvo igralo dober nogomet, ki je bil vsekakor tehnično enakovreden 2. ligašu VOEST.

Prvič je za SAK igral Marjan Sadjak in zapustil dober vtis, težave pa še ima Richard Urank,

Jürgen Werner je štel že med najboljše nogometaše v Avstriji in je igral tudi že v reprezentanci. Proti SAK (desno mladi Marko Wieser) pa se je moral zadovoljiti z remijem.

ki se še ni življal. Dober prvi nastop je imel tudi vratar Milan Oraže, ki je branil v 2. polovici.

Moštvo skoraj kompletno

Letos se je vrnil k SAK Marjan Velik, prišla pa sta še Richard

Urank in Milan Oraže. Za Marjana Sadjaka pa se SAK še pogaja z Dobro vasjo, ki ima nekoliko prevelike finančne predstave. Prav tako preveč zahteva ASK za Arthurja Hanserja, ki sicer po operaciji že trenira, bil pa bi pripravljen tudi leto „stati“. Podpisal je ta teden spet Peter Stern, ki je dobil od odbora naložene posebne točke, ki jih bo moral v odnosu do moštva letos bolj upoštevati.

Za Pepija Pasterka se zelo zanima Dobro vas, tja bo verjetno za eno leto tudi šel. Globašani pa so vprašali za vratarja Janka Smrečnika. Mihi Kuncič pa je dobil že izpisnico in se bo priključil drugemu klubu.

Slovenski atletski klub igra v sredo, 12. julija, v Spittalu, v tem tednu pa so slovenski atletiki tudi na pripravah v Celovcu.

Transforni rok se letos konča s 15. julijem.

40 let

ŠPORTNEGA
DRUŠTVA
ŠENTJANŽ

Ustanovni in zaslužni člani ŠD Šentjanž so prejeli iz rok namestnika deželnega glavarja Ambrozyja in predsednika društva dr. Tomija Partla društveno odlikovanje. Od leve: Hanzi Weiss, Mihi Blüml, „Seki“ Mihi Hafner, Hanzi Inzko, Viki Sablatnig, Pepi Krasnik, Michael Gabriel.

DELO IN TRUD

ZA SPORAZUMEVANJE MED NARODOMA

Predsednik športnega društva dr. Tomi Partl je v svojem govoru orisal zgodovino društva, ki je v štirih desetletjih imelo vedno spet lepe uspehe. Prvi višek v društvu po ustanovitvi leta 1949 je bil leta 1951, ko so društveniki slovesno otvorili skakalnico. Ob navzočnosti deželnega glavarja Wedeniga je ob ploskanju 3000 gledalcev kot prvi skočil na novi skakalnici Radarjev Flori in je dosegel 40 m. Zmagal pa je danes svetovno znani harmonikar Slavko Avsenik. Toda prevelika skakalnica, pomanjkanje denarja, zime brez snega in dejstvo, da je Radarjev Flori zapustil Šentjanž so bili vzroki, da so Šentjanžani opustili skakanje in se začeli udejstvovati z alpskim smučanjem ter z nogometom in vsaj začasno tudi z namiznim tenisom. Veleslalom v Šentjanžu je postal tradicionalen. Športno leto 1980/81 pa je prineslo v organizatoričnem oziru nove viške. Pri ELAN-veleslalomu leta 1980 je ŠD Šentjanž uspelo dobiti na štart svetovno znane tekmovalce kot Križaja, Kuralta in Strelo, ki so s tem doprinesli, da je društvo postalo znano mednarodno športno zainteresirani publiki. Športni uspehi, kot osvojitve naslova „najboljšega kluba na Koroškem“ in zmage Daniela Uznika ter Tatjana Zablatnik v Tyrolia pokalu dajejo funkcionarjem društva prepričanje, da sta društvo in mladina vredna, da

Šport združuje narode in to velja še posebno na dvojezičnem ozemlju, to je dejal na prazniku ob 40-letnici ŠD Šentjanž predsednik društva dr. Tomi Partl.

Združevanje je bilo načelo skozi 40 let in ima tudi še danes svojo pravilnost in veljavnost v dvojezičnem kraju v Šentjanžu v Rožu. Šport je bil vedno faktor, ki je združeval obe narodnostni skupnosti. „Naša mladina je vredna, da bomo tudi v bodoče nesebično delali v tem smislu“, tako Partl. Prav v tem smislu je spregovoril tudi namestnik deželnega glavarja dr. Peter Ambrozy, ki je poudaril pomen skupnih športnih prireditev sosednih narodov. Izpostavil je nesebično delo in idealizem funkcionarjev ŠD Šentjanž, ki so skozi štiri desetletja delali ne le za športne uspehe, ampak tudi za štiri desetletja sporazumevanja med narodoma.

zanje delajo. Nesebično in časovno intenzivno delo vodje smučarske sekcije ravnatelja Eriha Uznika, ki ne trenira le z mladino iz Šentjanža, ampak tudi z mladimi smučarji iz Bistrice in sosednje občine Bilčovs, zagotovi uspehe. Zaključno se je Partl zahvalil vsem funkcionarjem za idealizem, za nesebično in neumorno delo v prid športnemu društvu, v katerem imajo danes ne glede na narodno pripadnost vsi prostora. Zahvala pa je veljala tudi vsem, ki so društvo finančno podprli. Tako tudi tovarni ELAN, ki je dala vsako leto na razpolago smuči za naraščaj.

Z odlično uspelo jubilejno brošuro v obsegu nad 80 strani je doprinesel 40-letnici društva Mihael Nadrag. Za imenitno dokumentacijo 40-letne zgodovine športnega društva v obliki razstave pa sta poskrbela Hanzi Pscheider in ravnatelj Erih Uznik.

Dvodnevno praznovanje jubileja je privabilo v Šentjanž lepo število prijateljev športne dejavnosti in pa tudi vrsto častnih gostov, ki so s svojo navzočnostjo izrekli priznanje enemu izmed najstarejših društev v tem kraju. Da omenimo le nekaj gostov: namestnik deželnega glavarja dr.

Peter Ambrozy, bistriški župan višji študijski sv. direktor Othmar Baurecht, bilčovski župan Hanzi Ogris, občinski odbornik Bošti Malle, podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank, poslanec deželnega zbora Lanner, direktor tovarne ELAN Urh Aljančič, zastopnik koroške športne zveze Günther Fugger, predsednik koroške smučarske zveze Oskar Dorner in drugi.

Za glasbeni okvir slavnostne prireditve so poskrbeli tamburaši iz Šentjanža pod vodstvom Ivane Weiss in harmonikar Martin Gabriel. Za ples pa je igral priljubljeni ansambel „Drava“. V dvojezičnem govoru — dvojezično je potekal celoten spored jubilejne prireditve — je bistriški župan Baurecht čestital vsem bivšim in sedanjim funkcionarjem in športnikom za zavzetost, požrtvovalnost in idealizem. „Prijateljstvo in družinsko vzdušje v tem društvu je posebno hvale vredno. Izvrstno sodelovanje med funkcionarji, starši in športniki pa se gotovo tudi odraža v sijajnih uspehih, posebno še našega naraščaja,“ tako Baurecht.

Vsekakor je jubilejna prireditev odlično uspela, Šentjanžanom pa tudi naše priznanje za športne uspehe in za neprestano prizadevanje v smislu medsebojnega sporazumevanja.

Heidi Stingler